

Utredning Likvärdig skola i Trollhättans Stad

Utbildningsförvaltningen

Innehåll

Begreppsförklaring	4
1. Sammanfattning	5
2. Bakgrund	8
2.1 Nämndens uppdrag till förvaltningen	8
2.2 Utredningen i ett nationellt perspektiv.....	9
2.2.1 Placering av elever och det fria skolvalet.....	11
2.2.2 Förskola	14
3. Nuläge i Trollhättans Stad	15
3.1 Likvärdighet	16
3.1.1 Resultat	16
3.1.2 Kompensatoriskt arbete.....	18
3.2 Ekonomi.....	20
3.3 Personal och kompetens	22
3.4 Skolorganisation	23
3.4.1 Södra planeringsområdet.....	27
3.4.2 Centrala planeringsområdet	29
3.4.3 Västra planeringsområdet.....	31
3.4.4 Östra planeringsområdet	33
3.4.5 Elevströmningar	36
3.4.6 Skolval i Trollhättan.....	37
4. Hållbara skolenheter för framtiden i Trollhättans stad	38
4.1 Ekonomiska perspektivet	38
4.2 Likvärdighet	38
4.3 Pedagogiska perspektivet	39
5. Barnrättsperspektivet	41
6. Förvaltningens förslag	43
6.1 Förändrad skolorganisation	43
6.1.1 Kronan F-9	43
6.1.2 Fräsegårdsskolan F-6	48
6.1.3 Velanda F-6.....	53
6.1.4 Välkomsten.....	58
6.2 Nya riktlinjer för skolplacering av elever inom Trollhättans stad	60
6.3 Förslag till förändrade skolskjutsbestämmelser	63
6.4 Utökad vistelsetid på förskola.....	65
6.5 Förslag till fortsatt utredning	67

6.5.1. Utökad vistelsetid på fritidshem	67
6.5.2 Förskolan Stallet	68
6.5.3 Hälltorpskolan	68
6.5.4 Förskolebuss	69
7. Genomförandeprocess	71
7.1 Samverkansprojekt med Högskolan Väst	71
Bilagor	72
Bilaga 1 – Lokalkostnader i förskola	72
Bilaga 2 – Lokalkostnader i F-9	73
Bilaga 3 – Elevpeng i F-9	74
Bilaga 4 – Barnpeng i förskola	75
Bilaga 5 - Befolkningsprognos	76
Bilaga 6 – Kunskapsresultat åk 9	79
Bilaga 7 - Kunskapsresultat åk 6	81
Bilaga 8 - Elevintervju	82

Begreppsförklaring

- *Fritidshem*: Pedagogisk gruppverksamhet för inskrivna barn i åldrarna 6-12 år vars vårdnadshavare arbetar eller studerar.
- *Fristående skola*: Undervisning som bedrivs av annan huvudman än kommunen. Verksamheten är bidragsfinansierad av kommunen.
- *Förskola*: Pedagogisk gruppverksamhet för inskrivna barn i åldrarna 1-5 år.
- *Heterogen barn-/elevsammansättning*: barn-/elevgruppen utgörs av individer med olika socioekonomisk bakgrund.
- *Homogen barn-/elevsammansättning*: barn-/elevgruppen utgörs av individer med likvärdig socioekonomisk bakgrund.
- *Hyreskostnad*: Består för egna lokaler av såväl kapital som driftskostnader
- *Migrationsbakgrund*: I utredningen används begreppet för elever födda i Sverige med utländsk bakgrund och utlandsfödda elever.
- *Pedagogisk omsorg*: Pedagogisk verksamhet som alternativ till förskola/fritidshem för barn i åldern 1-12 år. Finns både som fristående och som kommunal verksamhet.
- *Planeringsområde*: innefattar ett antal skolor och förskolor belägna inom ett begränsat geografiskt område.
- *Skolenheter*: samlingsbegrepp för förskolor och skolor. En skola kan vara uppdelad i flera skolenheter utifrån årskurser.
- *Skolupptagningsområde*: geografiskt begränsat område varifrån elever utifrån bostadsadress placeras på viss skola.
- *Socioekonomisk bakgrund*: vårdnadshavarnas utbildningsnivå, inkomst och grad av bidragstagande.¹
- *Särskild undervisningsgrupp*: Stödinsats i annan elevgrupp än den eleven normalt tillhör.
- *SSF-enheter*: skolenheter med särskilt svåra förutsättningar. Kriterier som vägs in i bedömningen är att enheterna har:
  - Hög andel barn/elever vars vårdnadshavare har låg eller ingen utbildning
  - Hög andel barn/elever vars vårdnadshavare har försörjningsstöd
  - Hög andel barn/elever med utländsk bakgrund
  - Låg andel behöriga lärare
  - Låga kunskapsresultat
- *Utländsk bakgrund*: I utredningen används begreppet på samma sätt som *migrationsbakgrund*, se ovan.
- *Verksamheter*: Inom Utbildningsförvaltningens skolorganisation finns tre övergripande verksamheter: förskola och pedagogisk omsorg, grundskola, förskoleklass, grundsärskola och fritidshem samt området för elevstöd och modersmål.

---

¹ Likalydande den definition som finns i Skolverkets rapport 467, 2018, s. 11.

1. Sammanfattning

Skollagen och läroplanerna för grundskolan och förskolan anger att skolans uppdrag och ansvar är att främja alla barns och elevers utveckling och lärande, och att barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

Utbildningen ska anpassas till barns och elevers förutsättningar och behov, och skolan har ett särskilt ansvar för de barn och elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen. Utbildningen ska vara likvärdig, vilket innebär att kommuner och skolor behöver göra anpassningar för att barn och elever med olika bakgrund och förutsättningar ska ha likvärdiga möjligheter att nå målen och lyckas med sin utbildning.

De faktorer och mekanismer som styr elevers måluppfyllelse är komplexa. Skolan behöver rimliga ekonomiska förutsättningar och behöriga lärare med möjlighet att utföra sitt arbete, men forskning visar att elevernas socioekonomiska bakgrund har stor betydelse för hur de lyckas nå målen i skolan. Elever vars föräldrar har hög utbildning och hög inkomst (gynnsam socioekonomisk bakgrund) lyckas bättre än elever vars föräldrar har låg utbildningsnivå och låg inkomst (ogynnsam socioekonomisk bakgrund). Studier visar att på skolnivå lyckas elever med ogynnsam socioekonomisk bakgrund bättre om de går i en skola där de flesta eleverna har gynnsam socioekonomisk bakgrund.

Förskolan har ett viktigt kompensatoriskt uppdrag och studier visar att förskolan har störst betydelse för barn med ogynnsam socioekonomisk bakgrund och migrationsbakgrund. Att gå i förskola kan öka jämlikheten för dessa barn och bidra till språkutveckling.

Vart tredje barn i Trollhättan har migrationsbakgrund, men skolegregationen medför att barn och elever med ogynnsam socioekonomisk bakgrund och migrationsbakgrund i hög grad koncentreras till ett fåtal förskolor och skolor med särskilt svåra förutsättningar (SSF-skolor). Det finns även skolor med en mycket hög andel elever med gynnsam socioekonomisk bakgrund där i princip alla elever har svensk bakgrund.

Utöver den höga andelen elever med ogynnsam socioekonomisk bakgrund har SSF-skolorna också en mycket hög andel elever med utländsk bakgrund (i vissa fall närmare 100%) och skolorna har dessutom haft svårt att rekrytera

och behålla behörig personal. I dagsläget är andelen behöriga lärare lägst på de skolor med flest elever med mest omfattande behov.

Utbildningsförvaltningen har under många år genomfört omfattande satsningar på SSF-skolorna, bland annat i form av en strategisk fördelning av ekonomiska resurser, personalförstärkningar, insatser med stöd av Skolverket samt utbildnings- och forskningsinsatser. Trots det har elevernas målluppfyllelse inte ökat på ett tillfredsställande sätt.

Med utgångspunkt i skollag och läroplaner, Kommunfullmäktiges prioriterade mål att öka jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn och unga, Utbildningsnämndens mål att öka likvärdigheten i skolan och stärka skolororganisationen, samt Utbildningsförvaltningens Helhetsidé, föreslår Utbildningsförvaltningen därför följande åtgärder:

- Kronan åk F-9 omorganiseras till en F-3 skola från och med augusti 2021. Elever i åk 4-9 erbjuds i första hand plats på skolor i östra och västra Trollhättan (Lyrfågelskolan, Stavreskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan, Skogshöjdens skola). Fördelningen sker utifrån elevernas individuella behov och önskemål, samt de mottagande skolornas kapacitet att ta emot fler elever utöver de som redan går på skolorna.
- Fräsegårdsskolan åk F-6 avvecklas från och med augusti 2021. Elever i åk F-3 erbjuds i första hand plats på Kronan, och elever i åk 4-6 erbjuds i första hand plats på skolor i östra och västra Trollhättan (Lyrfågelskolan, Stavreskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan, Skogshöjdens skola). Fördelningen sker utifrån elevernas individuella behov och önskemål, samt de mottagande skolornas kapacitet att ta emot fler elever utöver de som redan går på skolorna.
- Velanda skola F-6 avvecklas från och med augusti 2021. Elever erbjuds i första hand plats på Sylteskolan.
- Välkomstens verksamhet flyttas från Lyrfågelskolan från och med augusti 2021.
- Nya riktlinjer för placering av elever inom den kommunala grundskoleorganisationen. Nuvarande praxis ersätts med en fastställd riktlinje där elever erbjuds plats och turordnas utifrån bland annat vårdnadshavares önskemål och närhetsprincipen.
- Skolskjutsbestämmelserna revideras för elever i åk 7-9. Skolskjuts erhålls om avståndet till skolan är minst 3 km gångbar väg.

- Utökade vistelsetider i förskola erbjuds till de barn som kan gynnas i sin språkutveckling i svenska.
- Utbildningsförvaltningen utreder utökad vistelsetid i fritidshemmet för elever vars språkliga och/eller sociala utveckling skulle kunna gynnas av detta.
- Utbildningsförvaltningen utreder möjligheten att omlokalisera förskolan Stallets verksamhet till nuvarande Frälsegårdsskolans lokaler.
- Utbildningsförvaltningen utreder möjligheten att flytta Hälltorpskolans verksamhet till Strömslundsskolan och upplåta Hälltorpskolans lokaler till förskolan Mioäpplets verksamhet.
- Utbildningsförvaltningen utreder möjligheten att införa förskolebuss som möjlighet för att öka integrationen och utveckla utomhuspedagogiken i kommunen. Bussarna kan också möjliggöra att på ett snabbt sätt möta behov av förskoleplatser på ett mer flexibelt sätt.

Genom att genomföra dessa förändringar förväntas utbildningens likvärdighet i Trollhättan att öka. Elevsammansättningen på flera av stadens skolor blir mer heterogen. Fler elever med ogynnsam socioekonomisk bakgrund och elever med utländsk bakgrund får en skolgång där fler klasskamrater har gynnsamma socioekonomiska förutsättningar och svenska som modersmål, vilket bidrar till att fler elever når målen i skolan.

Avveckling av skolenheter med särskilt svåra förutsättningar och skolenheter som av organisatoriska eller lokalmässiga skäl inte är hållbara, ger huvudmannen ökad möjlighet att organisera kvarvarande enheter på ett hållbart sätt utifrån pedagogik, personal och kompetens samt ekonomi.

De åtgärder som nu föreslås är inte någon slutgiltig lösning på problematiken med skolsegregation och likvärdighet i Trollhättans skolor. Fler och kraftiga åtgärder behöver sannolikt vidtas i framtiden. Ytterligare åtgärder har också diskuterats, analyserats och bearbetats under arbetet med utredningen. De förslag som lyfts fram i denna utredning är de som förvaltningen bedömer vara särskilt angelägna.

2. Bakgrund

2.1 Nämndens uppdrag till förvaltningen

I juni 2019 gav Utbildningsnämnden förvaltningen i uppdrag att se över den kommunala skolorganisationen med syftet att minska antalet skolenheter, i synnerhet antalet 7 – 9-enheter, i syfte att skapa elevsammansättningar och organisatoriska förutsättningar för en likvärdig skola. Förvaltningen fick även i uppdrag att revidera nuvarande principer för upptagningsområde, skolval och tillämpning av närhetsprincipen, samt att revidera nuvarande skolskjutsbestämmelser.²

Utredningsarbetet har bedrivits av förvaltningsledning och rektorer i samverkan med de fackliga organisationernas centrala ombud. Samverkan har även skett mellan förvaltningsledningen och Utbildningsnämndens presidium. Möten har genomförts med stadens invandrarråd och sociala hållbarhetsgrupp samt representant från Högskolan Väst. Dessutom har elever intervjuats.

Likvärdighet och jämlikhet är centrala begrepp i både nationella styrdokument, Kommunfullmäktiges mål för Trollhättan och i Utbildningsförvaltningens Helhetsidé. För att nå en ökad likvärdighet i utbildningen behövs ett helhetsgrepp kring all verksamhet som bedrivs av Utbildningsförvaltningen.

Tidigt i utredningsprocessen framkom att förvaltningsledning, rektorer och fackliga representanter är samstämmiga i bedömningen att utredningen också måste omfatta perspektiv på skolors resurseffektivitet, vilket nämnden informerades om. Målet blev att ta fram förslag på åtgärder som minskar skolsegregationen och samtidigt ökar förvaltningens möjligheter att organisera verksamheten på ett hållbart sätt utifrån likvärdighet, personal och kompetens samt ekonomi, vilket möjliggör att fler elever når målen i skolan.

Förvaltningens syn på utbildning som en pågående process under hela barnets uppväxt innebär också att likvärdighet och förutsättningar att tillgodogöra sig undervisning måste analyseras utifrån ett 0-16-perspektiv, där undervisning i både förskola, fritidshem och skola finns med.

Aktuell forskning inom området, och andra huvudmäns erfarenheter av arbete för ökad likvärdighet och minskad segregation i undervisningen visar

---

² Utbildningsnämnden, Sammanträdesprotokoll § 106, Dnr: 2018/00850, 2019-06-18.

att det finns en mängd åtgärder som är möjliga att genomföra. Avveckling av skolenheter, sammanslagning av enheter och liknande förändringar är dock av mycket ingripande karaktär, kan ha en stor påverkan på individens vardag och kan förändra förutsättningarna att leva och verka i en stadsdel eller i ett samhälle. Därför har förvaltningen i analys och diskussion vägt förväntade effekter av varje åtgärd, mot de övriga konsekvenser ett genomförande kan få, och försökt hitta en balans däremellan.

Utredningen har resulterat i en del förslag som går utöver det ursprungliga uppdrag förvaltningen fick av Utbildningsnämnden. Sammantaget och i synergi med varandra bedöms åtgärderna skapa bättre förutsättningar för hållbara skolenheter, öka likvärdigheten, minska skolsegregationen och göra det möjligt för fler elever i Trollhättan att nå målen i skolan.

2.2 Utredningen i ett nationellt perspektiv

Av skollagen (2010:800) framgår att skolan ska vara likvärdig och att alla barn har rätt till en utbildning av hög kvalitet.

1 kap. 9 § Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

Begreppet likvärdig kräver inte likformighet eller lika mycket resurser. Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag och hänsyn ska tas till barns och elevers olika behov och förutsättningar. En elevs möjlighet att nå målen ska inte bero på elevens socioekonomiska bakgrund eller vid vilken skola eleven går.³

Regeringens utredning 2020,⁴ med uppdraget att analysera och föreslå åtgärder för att minska skolsegregationen samt förbättra resurstilldelningen till förskoleklass och grundskola i syfte att öka likvärdigheten i svensk skola, sammanfattar en lägesbild i skolsverige, som i stora delar är samstämmig med den utveckling som sker i Trollhättan. Betydelsen av elevers socioekonomiska bakgrund för skolresultaten är omfattande och har ökat. Skolan lyckas allt sämre när det gäller att kompensera för elevernas bakgrund. Spridningen i skolornas kunskapsresultat har ökat kraftigt och eleverna i den svenska skolan har blivit allt mer uppdelade mellan olika skolor utifrån socioekonomisk bakgrund och migrationsbakgrund. Regeringens utredning framhåller att det

---

³ Prop. 2009/10:165 s. 637.

⁴ SOU 2020:28.

krävs ett medvetet, övergripande och långsiktigt arbete som inkluderar flera olika insatser på alla nivåer i styrkedjan.

Skolverkets studie från 2018 visar att elevernas socioekonomiska bakgrund har fått en allt större betydelse för elevernas betygsresultat. Den socioekonomiska faktor som haft störst betydelse för en elevs skolresultat under perioden 2000-2015 är föräldrarnas utbildningsbakgrund, men också föräldrarnas inkomstnivå har blivit allt viktigare. Studien visar att skillnaderna i skolors elevsammansättning (skolsegregation) har ökat och att eleverna har blivit alltmer uppdelade mellan olika skolor utifrån sin socioekonomiska bakgrund och framför allt utifrån om elever har utländsk bakgrund eller inte. Studien visar också att skillnaderna i resultat mellan skolor, den s.k. mellanskolsvariationen, nästan fördubblats under perioden 2000-2016. Enligt studien kan ökningen bara delvis förklaras med den ökade skolsegregationen. Studien fastslår att skolans socioekonomiska sammansättning har fått en allt större betydelse för elevers resultat, särskilt för elever med ogynnsamma socioekonomiska förutsättningar.⁵

Regeringens utredning pekar framför allt på boendesegregationen som orsak till den ökade skolsegregationen i Sverige, men skolvalet och den ökande andelen elever som går i fristående skolor anses också ha bidragit till utvecklingen.⁶

I den utredning om likvärdig skola som avlämnades till regeringen 2020 konstaterades att segregationen kan ses som ett problem i sig, utifrån att skolan bör vara en plats där elever med olika bakgrund möts och där tolerans och förståelse för andra perspektiv är centrala delar i individens utveckling. Det finns också stöd i tidigare forskning som bekräftar att när individer i vardagen möter personer med annan bakgrund påverkas attityder, beteenden och värderingar. Det finns studier som visar att långsiktiga utbildningsval, situationen på arbetsmarknaden, hälsa och kriminalitet påverkas av skolsegregation.⁷ I ett förarbete till skollagen framhålls att grundskolans uppgift till viss del även innefattar fostran och att det därav är av stort värde att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan.⁸

---

⁵ Skolverket, rapport 467, 2018, s. 6.

⁶ SOU 2020:28 s. 20.

⁷ SOU 2020:28 s. 177.

⁸ Prop. 2009/10:165 s. 377.

Granskningar av hur kommuner arbetat med skolegregationen visar att de kommunala huvudmännens arbete historiskt sett huvudsakligen har varit och är inriktat mot kompensatoriska insatser. Dessa syftar till att direkt eller indirekt minska effekterna av befintlig skolegregation snarare än att minska själva skolegregationen. Ett kompensatoriskt verktyg som använts de senaste åren är den ekonomiska resursfördelningen av kommunala medel och statsbidrag.

2.2.1 Placering av elever och det fria skolvalet

I skollagen stadgas att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå, så länge det kan ske utan att det åsidosätter en annan elevs rätt till placering vid en skola nära hemmet. Kommunen får även placera eleven vid en annan skolenhet än den vårdnadshavaren önskar, om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.⁹ Detta innebär att kommunen till exempel inte har någon skyldighet att bygga ut en skola till följd av att många elever ansöker om placering på densamma.

Om det finns fler sökande till en skolenhet än det finns plats för, behöver ett urval göras. Det finns inte närmare reglerat i lag hur ett sådant urval ska gå till. Det betyder att det ytterst är kommunen som beslutar vilka kriterier som ska styra urvalet. Urvalet måste ske på ett sätt som är objektivt, sakligt och icke-diskriminerande. Hänsyn ska tas till vad som sammantaget är bäst för samtliga inblandade.¹⁰

Om det inte finns någon skola nära hemmet måste kommunen i enlighet med 10 kap. 29 § skollagen ändå beakta vad som för eleven är ändamålsenligt ur kommunikationssynpunkt. I vissa fall kan flera skolor bedömas som likvärdiga ur kommunikationssynpunkt även om de inte ligger på samma avstånd från hemmet.¹¹

En elev från annan kommun kan ha rätt till placering om det föreligger särskilda skäl. Eleven ska i dessa fall placeras utifrån samma grunder som om eleven hade varit bosatt i kommunen. Till särskilda skäl räknas bland annat

⁹ 9 kap. 15 § och 10 kap. 30 § skollagen.

¹⁰ 9 kap. 15 § och 10 kap. 30 § skollagen; HFD 2015:50.

¹¹ Prop. 1992/93:230 s. 73.

mobbing och andra allvarliga konfliktsituationer.¹² Lång resväg utgör inte särskilda skäl.¹³ Prövningen ska göras av den kommun där barnet önskar fullgöra sin utbildning. Om det inte föreligger särskilda skäl finns inget krav för kommunen att ta emot eleven, men det får ske i mån av plats.¹⁴

Nuvarande lagstiftning gällande det fria skolvalet och närhetsprincipen vid skolplacering, har en begränsande effekt på de kommunala huvudmännens möjligheter att aktivt verka för att motverka skolegregation. Enligt regeringens utredning är en återkommande synpunkt att huvudmännen inte kan förändra de strukturella villkor som skolan verkar inom. Men de kommunala skolorna får använda olika urvalsgrunder så länge elevers rätt till en skola nära hemmet kan tillgodoses. Utredningen förslår lagstiftaren att besluta om bland annat kvotering för att främja en allsidig social sammansättning och menar att det krävs både ett förändrat skolval och en förändring av regleringen som styr vilka elever som ska tas emot och placeras på de olika skolenheterna för att kunna bryta skolegregationen.¹⁵

Familjer med svensk bakgrund eller högutbildade vårdnadshavare med utländsk bakgrund har benägenhet att välja bort skolor där andelen elever med utländsk bakgrund är hög. Lågutbildade vårdnadshavare med utländsk bakgrund tenderar att inte välja alls eller välja den skola som ligger närmast hemmet. Högutbildade föräldrar med svensk bakgrund väljer ofta skolor med en hög andel högutbildade familjer. Socioekonomiskt starka familjer har benägenhet att välja en annan skola än den lokala kommunala skolan om andelen socioekonomiskt svaga familjer i närområdet är hög.¹⁶

Elever som fullgör sin skolgång på fristående skolor har i genomsnitt starkare socioekonomisk bakgrund än eleverna på kommunala skolor. Skillnaden mellan fristående och kommunala skolor förekommer oavsett vilket bostadsområde familjer bor i.¹⁷

Skolval lyfts ibland fram som ett verktyg för att bryta skolegregation, men enligt ett antal forskningsstudier tenderar den sociala och etniska segregationen att öka när skolval införs.¹⁸

---

¹² Skolväsendets överklagandenämnd, 2008-394 och 2019-420.

¹³ Skolväsendets överklagandenämnd, 2003-118.

¹⁴ 10 kap. 25 och 27 §§ skollagen.

¹⁵ SOU 2020:28 s. 206.

¹⁶ SOU 2020:28 s. 200.

¹⁷ SOU 2020:28 s. 201.

¹⁸ SOU 2020:28 s. 197 ff.

Många kommuner i Sverige arbetar med skolsegregationsfrågan och ett flertal har på olika sätt vidtagit åtgärder. Representanter från Utbildningsförvaltningen har genomfört studiebesök hos Gävle och Örebro kommun. Såväl Gävle som Örebro kommun anser att en viktig del i genomförandet av förändringar är att förändringarna ska vara funktionella för individen för att dessa ska få effekt. Det vill säga att om en elev genom organisatoriska förändringar placeras på en ny skola och därmed får längre skolväg, kan skolskjuts behöva erbjudas. Detta med utgångspunkt från barnets och familjens perspektiv, men också utifrån att förändringarna ska bli bestående så att eleven inte senare byter till en mer närliggande skola av praktiska skäl. Det framkom också att förändringar som bidrar till heterogen elevsammansättning bör genomföras i så tidig årskurs som möjligt för att eleverna ska få en reell möjlighet att gynnas av förändringarna.

Forskning kring effekterna av skolbyten visar på blandade resultat. Det finns studier som visar att skolbyten, åtminstone temporärt, är associerade med sämre skolresultat. Samtidigt finns det forskning som visar att skolbyten kan ha positiva effekter. Det finns dock relativt stora metodproblem inom denna forskning då det är svårt att isolera effekten av skolbyten i sig från andra faktorer. Risken för negativa konsekvenser verkar dock kunna minskas om skolbyten sker i samband med läsårsstart eller liknande naturliga avbrott i verksamheten.¹⁹

De kommuner som förvaltningen samverkat med och som tidigare genomfört liknande förändringar, såsom Gävle och Örebro, framhåller vikten av att arbeta med de mottagande skolorna genom att på olika sätt förbereda personal och elever för övergångar genom studiebesök och olika former av utbyten.

De elever som själva genomgått ett skolbyte inom Trollhättan Stads skolor och som intervjuats om sina upplevelser, uppger att det upplevts vara lättare att byta skola i samband med ett naturligt stadiabyte då det oftast ändå blir nya klasskonstellationer. Överlag upplever de tillfrågade eleverna att skolbytet utifrån en social kontext har fungerat bra, att de har kommit väl tillrätta i det nya sociala sammanhanget och att de har fått nya kamrater.²⁰

---

¹⁹ SOU 2020:28 s. 245.

²⁰ Se bilaga 4.

2.2.2 Förskola

I Vetenskapsrådets rapport om likvärdig förskola framhålls att förskolan har störst betydelse för barn med ogynnsam socioekonomisk bakgrund och migrationsbakgrund.²¹ Deltagande i förskoleverksamhet kan öka jämlikheten på utbildningsområdet för dessa barn och bidra till språkutveckling, både i det språk som används i verksamheten och i barnets förstaspråk.²²

Skollagen anger att barn som är bosatta i Sverige från och med ett års ålder ska erbjudas förskola. I vilken omfattning förskola ska erbjudas utgår från föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. I förarbete till skollagen anges att ett sådant behov till exempel kan röra sig om barn med ett annat modersmål än svenska.²³

Om föräldrarna är föräldralediga eller arbetslösa ska barnen erbjudas minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan. Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år, ska barnen erbjudas avgiftsfri förskola under minst 535 timmar om året. Detta gäller oaktat föräldrarnas sysselsättning.²⁴

---

²¹ Vetenskapsrådet, En likvärdig förskola för alla barn, 2015, s. 21.

²² Europeiska unionens råd, 2019/C 189/02.

²³ Prop. 2009/10:165 s. 711.

²⁴ 8 kap. 3-7 §§ skollagen.

3. Nuläge i Trollhättans Stad

Antalet elever som var inskrivna inom stadens kommunala grundskolor i maj läsåret 2019/2020 var ca 6 300, varav ca 200 var elever folkbokförda i andra kommuner. Därutöver var ca 1 100 elever inskrivna i fristående skolor, som var folkbokförda i Trollhättan. Fristående huvudmän som bedriver verksamhet i staden har aviserat att vid fullt utbyggda verksamheter finns en sammanlagd kapacitet på ytterligare ca 530 platser i relation till läsåret 2019/2020.

Inom stadens kommunala förskola och pedagogiska omsorg var i oktober 2019 ca 2 650 barn inskrivna. Samma månad var ca 300 av de folkbokförda barnen i kommunen inskrivna i fristående förskola och ca 200 i enskild pedagogisk omsorg.

Trollhättan är en segregerad stad, vilket skapat mycket olika förutsättningar för stadens förskolor och skolor. Till exempel finns det en förskola som har 18 olika modersmål, medan det finns andra förskolor där alla barn har svenska som modersmål. De senaste åren finns en positiv trend med ökande resultat och kvalitet inom förvaltningens verksamheter, men utmaningar kvarstår när det gäller att öka resultaten för barn/elever vars föräldrar saknar eftergymnasial utbildning och barn/elever med utländsk bakgrund. De åtgärder som pågår kring systematiskt kvalitetsarbete och stärkt ledningsstruktur har gett försiktigt positiva resultat. På till exempel Sylteskolan har gymnasiebehörigheten ökat under perioden vt17 till vt19. Åtgärderna behöver dock fortlöpa för att ge full effekt i hela organisationen.

En stor utmaning är att skolsegregationen ökar och att det finns ett tydligt samband med elevers skolresultat. Att trots socioekonomiska skillnader, i så många sammanhang som möjligt, skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn och elever är därför Utbildningsförvaltningen högst prioriterade arbete.

3.1 Likvärdighet

3.1.1 Resultat²⁵

Årskurs 9²⁶

81,1 % av eleverna som slutade årskurs 9 våren 2019 var behöriga till gymnasieskolans yrkesinriktade program och det genomsnittliga meritvärdet var 218,9. Både behörighetsgraden och meritvärdet har därmed ökat något jämfört med året innan. Den långsiktiga trenden på stadsnivå, med en något ökande andel behöriga håller i sig och är något bättre än trenden för riket i övrigt. Stadens behörighetsgrad ligger nu nära rikets, -2,5 % vid jämförelse mot riket VT19. Trenden med ökande behörighetsgrad är tydligast i gruppen elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning samt elever med svensk bakgrund. Även pojkar som läser svenska som andraspråk har en ökande trend. Sjunkande resultat finns för elever vars föräldrar saknar eftergymnasial utbildning samt för flickor som läser svenska som andraspråk.

Meritvärdet²⁷ ligger stabilt runt 220 de senaste åren. Den långsiktiga trenden med ökande meritvärden finns också för riket i övrigt och resultaten för Trollhättans kommunala skolor ligger fortsatt ca 10 meritpoäng under riket. Trenden är tydligast positiv för elevgrupperna med svensk bakgrund och elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning.

Betygsresultaten varierar stort mellan skolorna i staden och generellt har skolorna med goda förutsättningar högst resultat medan de med svåra förutsättningar har lägst resultat. Betygsresultaten från vårterminen 2019 exemplifierar detta, då skillnaden mellan skolan med lägst behörighet till gymnasiet (Kronan 34,7 %) och skolan med högst behörighet (Lyrfågelskolan 97,6 %) var 62,9 procentenheter. Skillnaden i meritvärde mellan lägsta resultat (Kronan 150,1) och högsta resultat (Strömslundsskolan 251,5) var 101,4 poäng. Vid jämförelse av de modellberäknade värdena enligt SALSA²⁸ med faktiska resultat skiljer sig skolorna åt även här. Sett över tid (2007–2018) finns det några skolor som presterar över förväntan, några skolor som presterar enligt förväntan och några som presterar under förväntan. Det finns dock inget samband mellan de socioekonomiska förutsättningar skolan har

²⁵ Då fullständiga resultat för läsåret 2019/20 ej finns tillgängliga redovisar avsnittet resultat t.o.m. läsåret 2018/19.

²⁶ Se bilaga 6.

²⁷ Meritvärdet beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg och för 17 ämnen för elever som läst moderna språk som språkval.

²⁸ Skolverkets analysverktyg SALSA.

och om skolan presterar över eller under förväntat resultat. Det finns skolor med goda förutsättningar som underpresterar liksom skolor med svåra förutsättningar som presterar över förväntan.

Årskurs 6²⁹

I årskurs 6 vårterminen 2019 uppnådde 68 % av eleverna kunskapskraven i alla ämnen, vilket är lägre än riket som låg på 73,9 %. Det var dock en förbättring från föregående år då 66 % uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen. Variationen var stor mellan de olika skolorna. Det fanns flera skolor där i princip samtliga elever uppnådde kunskapskraven medan det på några av skolorna var mindre än 50 % av eleverna som uppnådde kraven i samtliga ämnen. Exempelvis noterades lägst resultat på Kronan och Frälsegårdsskolan (14 respektive 32 %). Detta kan jämföras med de skolor som fick högst resultat, Strömslundsskolan och Åsaka skola (96 respektive 88 %).

Årskurs 1 och 3

För årskurs 1 finns ett bedömningsstöd som består av olika delprov i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Läsåret 2018/2019 nådde 83 % av eleverna kunskapskraven i alla delar i bedömningsstödet i svenska/svenska som andraspråk och 77 % av eleverna nådde kunskapskraven i alla delar i bedömningsstödet i matematik³⁰. Vid jämförelse av andel elever som klarat kunskapskraven i samtliga ämnens delprov tydliggörs stora skillnader i resultat mellan skolor. Lägst resultat återfinns på Lextorpsskolan (21 %) och Kronan (33 %). Högst resultat redovisas på Björndalsskolan (100 %) och Dalkjusans skola (92 %).

De nationella proven för årskurs 3 består av delprov i svenska eller svenska som andraspråk samt i matematik. Resultatet³¹ för de kommunala grundskolorna i Trollhättan vårterminen 2019 visade att mellan 91,5 och 97,7 % av eleverna klarade de olika delproven i svenska. Trollhättans resultat låg över rikets i fyra av åtta delprov i svenska. Mellan 53,2 och 87,8 % av eleverna klarade de olika delproven i svenska som andraspråk. Trollhättans resultat låg under rikets i samtliga delprov i svenska som andraspråk. Mellan 72,4 och 91,7 % av eleverna klarade de olika delproven i matematik. Trollhättans resultat låg under rikets i samtliga delprov i matematik. Skillnad mellan skolor

---

²⁹ Se bilaga 7.

³⁰ Utbildningsförvaltningens statistik, *Andel elever som uppnått betyg A-E i alla ämnen i årskurs 6.*

³¹ Skolverkets statistik, databasen SiRIS.

vid jämförelse av andel elever som klarat kunskapskraven i samtliga delprov är stor³². I matematik noterades lägst resultat på Kronan och Sjuntorpskolan (12 respektive 15 %) och högst på Skoftebyskolan och Upphäradsskola (100 respektive 93 %). Skillnaden mellan skolor i svenska/svenska som andraspråk var likartad och i vissa fall större. Lägst resultat registrerades på Fräsegårdsskolan (5 %) och Kronan (25 %) och högst resultat på Upphäradsskola (100 %), Skoftebyskolan och Åsaka skola (94 %).

3.1.2 Kompensatoriskt arbete

En likvärdig skola som kompenserar för barn och elevers olika förutsättningar är förvaltningens högst prioriterade område sedan flera år och många insatser görs och har gjorts i syfte att skapa likvärdighet. Utöver att förvaltningens ekonomiska resursfördelning tar hänsyn till det kompensatoriska uppdraget,³³ fördelas också övriga resurser utifrån ett kompensatoriskt förhållningssätt; allt ifrån hur marknadsföringsinsatser planeras till hur lärarstudenternas praktikplatser fördelas.

Under åren 2016-2020 har Trollhättans stad samverkat med Skolverket inom ramen för Samverkan för bästa skola (SBS), där syftet är att stärka kvaliteten vid de skolenheter inom förskola och skola som har svårast förutsättningar. Det har inneburit omfattande skolutvecklingsinsatser med betydande kompetensutveckling för framför allt personal och skolledningar, men också för förvaltningsledning och Utbildningsnämndens ledamöter.

Omfattande personalpolitiska insatser har skett de senaste åren med fokus på de skolenheter där andelen behöriga pedagoger är låg. På skolenheter med särskilt svåra förutsättningar har olika insatser genomförts för att attrahera behöriga lärare genom att bland annat erbjuda högre löner, högre lärartätthet samt erbjuda karriärmöjligheter i form av fler och riktade förstelärartjänster och hög kvalitet på den kompetensutveckling som erbjuds. Skolledning och elevhälsa har förstärkts i syfte att i högre grad möjliggöra för rektor och elevhälsa att leda och stödja lärarkollegiet, men också för att möta de behov som finns bland elever och vårdnadshavare.

---

³² Utbildningsförvaltningens statistik, *Andel elever som uppnått kravnivån i samtliga delprov i årskurs 3.*

³³ Se avsnitt 3.2 *Ekonomi* nedan.

Under perioden 2014-2018 genomfördes projekt Omstart med ett omfattande utvecklingsarbete vid Fräsegårdsskolan och förskolorna Stallet, Tistelstången och Fölet i syfte att uppnå bättre resultat för eleverna och en bättre arbetsmiljö för personalen. Resultatet av projektet i kombination med SBS-insatser är stabila arbets- och utvecklingsorganisationer, där undervisningskvaliteten har ökat och resurser fördelas utifrån barnens behov. Verksamheternas förbättringskapacitet har ökat bland annat genom ökad uppdragsmedvetenhet, ett systematiskt kvalitetsarbete med fokus på undervisningens kvalitet, ökad interkulturell förståelse, ökad kollegial samverkan mellan och inom verksamheterna samt en generellt ökad kompetens hos personal och ledning. Detta sammantaget ger goda förutsättningar för god undervisningskvalitet och ett fortsatt systematiskt utvecklingsarbete med fokus på att utveckla undervisningen vidare. Trots stora insatser har dock enheterna fortsatt svåra förutsättningar för undervisning. Dessutom har elevgrupperna fortfarande låga resultat.³⁴

Utbildningsförvaltningen har ett 80-tal förstelärartjänster, som fördelas kompensatoriskt utifrån skolors behov av utveckling och stöd. På samma sätt har resurser till rektorerna från och med 2019 fördelats utifrån förskolors och skolors olika förutsättningar och behov i syfte att utveckla sin organisation med stöd av s.k. nyckelpersoner.

Statsbidrag för till exempel Likvärdig skola och Lågstadiesatsningen, har fördelats utifrån social struktur och behov som framkommit i kvalitetsarbetet, framför allt i syfte att öka lärartätheten och antalet personal inom elevhälsan. Bland övrigt kan nämnas att skolbiblioteken har förstärkts med resurser för inköp av litteratur och utvecklingsinsatser. Kompensatoriska läromedel, så som Studi och Inläsningstjänst, har köpts in i syfte att ytterligare stödja nyanlända och flerspråkiga elever. Elevhälsopersonal och skolledningar har utbildats för att i högre grad kunna stödja arbetet kring problematisk frånvaro. Elevhälsopersonal och pedagoger har utbildats kring Traumamedveten omsorg (TMO) för att förebyggande eller vid behov kunna stödja barn och elever med flykt- och krigstrauman.

Det finns en förvaltningsövergripande mottagningsenhet för nyanlända, kallad Välkomsten. Verksamheten tar emot nyanlända elever de första åtta veckorna för en grundläggande kartläggning av elevens kunskaper, eventuella särskilda

---

³⁴ Utbildningsförvaltningen, Slutredovisning *Projekt omstart*, Dnr: 2018/00717, 2018-09-11.

behov och för att ge vårdnadshavare och elev en grundläggande information om svenska skolsystemet. Detta ger också berörd skola möjlighet att förbereda elevens mottagande på ett professionellt sätt. Ett syfte med den förvaltningsövergripande mottagningsenheten är att alla nyanlända elever ska tas emot, kartläggas och informeras på ett likvärdigt sätt, oavsett vilken skolenhet eleven har sin ursprungliga placering på.

Satsningarna har inneburit att Trollhättan överlag har en positiv resultattrend trots stora utmaningar de senaste åren. Elevantalet inom grundskolan har ökat med ca. 11% under en femårsperiod och en stor del av det ökade elevantalet utgörs av nyanlända elever med varierande skolbakgrund. Jämfört med andra kommuner med liknande förutsättningar har Trollhättans Stad ändå lyckats bibehålla och till viss del förbättra resultaten.

Av det systematiska kvalitetsarbetet framgår att undervisningskvaliteten och organisationen vid skolenheter med svårast förutsättningar har stärkts, men elevernas måluppfyllelse pekar ändå på att skolorna inte i tillräckligt stor utsträckning lyckas kompensera för elevernas förutsättningar. Detta avspeglas som nämnts ovan i resultaten vad gäller genomsnittligt meritvärde och behörighet till nationella gymnasieprogram.

3.2 Ekonomi

De ekonomiska förutsättningarna i Trollhättan har liksom i många andra kommuner förändrats till det sämre. Stadens ekonomi står inför stora utmaningar. Det handlar främst om den demografiska utvecklingen med fler barn, elever och äldre i kommunens verksamheter.³⁵ Samtidigt tillkommer ökade kostnader för infrastruktursatsningar och reinvesteringar av lokaler. Enligt prognoser ökar skatteunderlaget inte i motsvarande takt och det råder stor osäkerhet kring framtida konjunktur och skatteunderlag.

Inför 2021 ska Utbildningsnämnden genomföra en neddragning på 3,4 mkr. Statsbidragen har totalt sett minskat det senaste året och tillgången till statsbidrag framöver är osäker. Utifrån ett ekonomiskt perspektiv är det angeläget för Utbildningsförvaltningen att organisationen utformas så effektivt som möjligt för att kunna öka och bibehålla kvaliteten.

---

³⁵ Kommunfullmäktige, Mål- och resursplan (MRP) 2020-2023, 2019-11-04.

Totalkostnaden för förskole- och skollokaler i staden har ökat över tid.³⁶ Inom staden finns skollokaler som bedömts vara undermåliga och som kommer att behöva ersättas.³⁷ Hösten 2020 startar Sylteskolan i nybyggda lokaler, en skola med plats för 1 000 elever. Nybyggnationen har medfört en hyresökning om 16,6 mkr, vilket har påverkat att hyreskostnaden per elev ökat med 25,7 % till år 2020. Nya förskolor som Vällingklockan, Loket och utbyggnad av Äventyret har färdigställts. Detta har påverkat hyreskostnaden per barn, vilket medfört att hyreskostnaden ökat med 18,8 % till år 2020. För att kunna bedriva en god undervisning krävs det att skollokalerna är ändamålsenliga och att de ur ett ekonomiskt perspektiv nyttjas optimalt.

När en kommun fördelar resurser till skolverksamhet ska det ske enligt den så kallade likabehandlingsprincipen. Det innebär att resurserna ska fördelas enligt bidrag på lika villkor till fristående skolor, vilket betyder att en kommuns modell för ersättning till fristående verksamhet i princip måste inkludera samtliga kostnader som kommunen har, för ett barn eller en elev i den kommunala verksamheten av motsvarande slag.

Den fristående skolverksamheten i staden har expanderat de senaste åren. Nordic International School har etablerat sig under 2019 och andra huvudmän utökar sin verksamhet i Trollhättan. Det gör att elevprognoserna är svårare att förutse, vilket påverkar budgetarbetet. Strömningar av elever till fristående verksamhet gör att kostnaden för Utbildningsnämnden ökar eftersom ersättning per elev är högre till fristående verksamhet på grund av att de kompenseras för kommunens fasta kostnader som till exempel lokalkostnader, måltider och lokalvård. Det innebär en kostnadsökning för nämnden. Under 2020 ökade avsättningen till fristående verksamhet i budget med 21 mkr från föregående år med anledning av ökade lokalkostnader samt fler elever i fristående verksamhet. För fristående verksamhet ökade elevpengen med 5 % jämfört med den interna elevpengen som räknades upp med 2,4 %. En konsekvens av detta blir att den kommunala elevpengen successivt urholkas när lokalkostnaderna ökar.

Sedan 2018 har antalet elever i fristående verksamhet ökat från 906 till 1 149 elever enligt 2020 års prognos. Detta samtidigt som antalet elever inom kommunens egna skolor sjunker från 6 356 år 2018 till 6 294 elever enligt 2020 års prognos. Det innebär att Utbildningsförvaltningen behöver se över

---

³⁶ Bilaga 1 och 2.

³⁷ Utbildningsnämnden, *Lokalförsörjningsplan 2021-2025*, Dnr: 2020/00214, 2020-06-16.

sitt lokalbestånd så att lokalkostnaderna balanseras i relation till övriga kostnader.

När fristående aktörer ökar sitt elevunderlag och elever flyttar från stadens skolor medför det svårighet att anpassa organisationen på respektive enhet, eftersom det rör sig om enstaka elever från varje skola.

En likvärdig skola som kompenserar för barn och elevers olika förutsättningar är ett prioriterat område sedan flera år och förvaltningen har genomfört och genomför många insatser i syfte att skapa likvärdighet. Förvaltningen har en socioekonomisk resursfördelning för att stödja arbetet. Avsättningen uppgår till 66,2 mkr som förutom barn- och elevpeng fördelas utifrån fyra olika viktade parametrar. Dessa är: barn och elever med utländsk bakgrund (vikt 0,1), invandrade de senaste fyra åren (vikt 0,2), barn med familjer med försörjningsstöd (vikt 0,2) och barn till föräldrar med förgymnasial utbildning som högsta utbildning (vikt 0,5). Avsättningen uppgår till 6,5 % av förskolans, grundskolans och fritidshemmets ramar, där den största avsättningen är grundskolans (8,2 %). Ersättningen för den sociala strukturen ska kompensera enheter med särskilt svåra förutsättningar (SSF) och öka likvärdigheten. Inom grundskolan gör den sociala strukturen att en SSF-skola erhåller i genomsnitt ca 59,5 tkr/elev och år medan övriga skolenheter erhåller 45,5 tkr/elev och år under 2020.³⁸ Social struktur inom förskolan kan inte jämföras på motsvarande sätt, men uppgår totalt till 14,5 mkr år 2020, varav SSF-enheterna erhåller ca 63,9 %.³⁹

Av det systematiska kvalitetsarbetet framgår att undervisningskvaliteten och organisationen vid skolenheter med svårast förutsättningar har stärkts, men elevernas måluppfyllelse pekar ändå på att skolorna inte i tillräckligt stor utsträckning lyckas kompensera för elevernas förutsättningar trots att omfattande ekonomiska och övriga insatser har genomförts.

3.3 Personal och kompetens

Andel personal med förskollärexamen inom de kommunala förskolorna i Trollhättan (51 %) ligger över riksgenomsnittet (40 %) och behörighetskraven med minst en förskollärare på varje förskola uppfylls.

---

³⁸ Se bilaga 3.

³⁹ Se bilaga 4.

Inom fritidshemmen har andelen lärare med behörighet att undervisa på fritidshem ökat något senaste året (53 %) och ligger över rikets genomsnitt (38 %), dock finns det inte behöriga lärare vid alla fritidshem.

Andel behöriga lärare i grundskolan fortsätter att minska (67 %) och ligger något under riksgenomsnittet (70 %). Behörighetskraven uppfylls inte fullt ut på någon skola i staden, då ingen skola i nuläget har 100 % behöriga lärare.

Andelen behöriga lärare i grundskola, fritidshem och förskola är generellt sett lägre på enheter som har särskilt svåra förutsättningar samtidigt som personalomsättningen ofta är högre. I grundskolan mäts lärarbehörighet som andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne. För läsåret 2019/20 var lärarbehörigheten lägst på Kronan F-6 (43 %), Sylteskolan F-6 (52 %) och Kronan 7-9 (54 %). Högst lärarbehörighet hade Dalkjusans skola (91 %), Björndalsskolan (87 %) och Strömslundsskolan 4-9 (86 %) ⁴⁰. Skillnaden är likartad i förskolan där andel personal med förskollärarexamen var som lägst på förskolorna Blåvingen i Lextorp (26 %), Myggan i Sylte (30 %) och Hörngatans förskola i Hjortmossen (30 %). Högst lärarbehörighet hade förskolorna Ejdern i Sjuntorp (80 %) och Lodet i Halvorstorp (72 %). ⁴¹

Arbetet med att stödja verksamheterna i rekryteringsarbete och kring strategier för att behålla personal, samt stärka olika yrkesroller med fokus på undervisningskvalitet behöver fortlöpa.

Kompetensförsörjning är en växande utmaning i synnerhet inom grundskolan där andelen behöriga lärare successivt minskar på samma sätt som i övriga Sverige. Förvaltningens kompetensförsörjningsplan har utökats med insatser som har gett visst resultat. Framför allt finns det positiva tendenser bland de förskolor och skolor som har särskilt svåra förutsättningar, vilket också har varit förvaltningens fokus för arbetet.

3.4 Skolorganisation

Trollhättan har de senaste årtiondena byggt ut skolorganisationen genom att skapa allt fler skolenheter varav flera är små. De organisatoriska och ekonomiska förutsättningar som föreligger för skolor och förskolor i

---

⁴⁰ Skolverkets statistik, SiRiS.

⁴¹ Skolverkets statistik, Sveriges officiella statistik.

Trollhättans stad innebär svårigheter för små skolenheter att följa lagkrav och andra myndighetsföreskrifter.

Förvaltningsledning, rektorer och fackliga representanter är samstämmiga i bedömningen att verksamheten behöver resurseffektiviseras vad gäller lokaler. Enligt förvaltningen kan detta ske genom avveckling eller sammanslagning av små enheter till förmån för större, samt ett fullt utnyttjande av barn- och elevplatser inom befintliga enheter. Skolor med halvtomma klassrum är kostsamt eftersom personalbehov och kostnader i stort sett blir desamma vare sig en klass består av 17 eller 25 elever. Detsamma gäller för barngrupper i förskolan. Det är därför av stor vikt att samtliga barn- och elevplatser på en enhet kan fyllas.

Elevhälsopersonal, ämneslärare och rektorsresurs kan nyttjas bättre och erbjudas en bättre arbetsmiljö om dessa inte behöver splittras mellan flera små skolenheter. Större enheter möjliggör också driftsfördelar inom Serviceförvaltningens verksamheter (kök och lokalvård med mera). Lokalvård för 250 elever kräver inte mycket mer resurs än lokalvård för 150 elever så länge den bedrivs inom en och samma skolenhet. Detsamma gäller delvis också för administration.

Förvaltningsledning, rektorer och fackliga representanter är även eniga i sin bedömning att små skolor, framför allt skolor med enbart årskurs 7-9, har svårigheter att organisatoriskt, behörighetsmässigt och resursmässigt få bärkraft och förutsättningar för en kvalitativt god verksamhet. Större skolor med ett högre elevantal och fler lärartjänster har fler möjligheter att organisera sig på ett flexibelt och hållbart sätt som möter skollagens krav på behörighet. På en större skola finns ofta mer än en lärare per ämne, vilket ger bättre förutsättningar för professionell utveckling både inom ämnen och mellan ämneskategorier. Lärare får då större möjlighet att planera, genomföra och följa upp sin undervisning tillsammans med kollegor. Kompensatorisk fördelning av lärarkompetens är en fråga som kommer att bli än mer aktuell framöver med en tilltagande lärarbrist. Detta gäller både i förskola, skola och fritidshem.

Utbildningsförvaltningens verksamhet är indelad i fyra geografiska planeringsområden; *centrala, södra, västra* och *östra*. Inom dessa finns i nuläget 45 kommunala förskolor och 27 grundskoleenheter samt en enhet för grundsärskola. Respektive planeringsområdes förskole- och skolorganisation beskrivs mer ingående nedan.

Några skolor har så kallade spår/profiler med särskild inriktning och har därmed hela Trollhättan som upptagningsområde. Lyrfågelskolan åk 7-9 har en fotbollsprofil med ca 90 inskrivna elever, Hjortmosseskolan åk 6 och Slättbergsskolan 7-9 har en musikprofil med ca 15 respektive ca 45 elever inskrivna, samt Paradisskolan F-9 som har English speaking school F-6 (ESS) och English speaking class 7-9 (ESC) där en del av undervisningen sker på engelska. För tillfället har ESS ca 50 elever inskrivna och ESC ca 70 elever inskrivna.

Särskilda stadsövergripande undervisningsgrupper för elever i åk F-6 och 7-9 finns från och med augusti 2020 på Björndalsskolan och Sylteskolan. Båda undervisningsgrupperna har sju elever inskrivna.⁴² Mottagningsenheten för nyanlända, Välkomsten⁴³, är placerad på Lyrfågelskolan F-9. Under läsåret 19/20 har sammanlagt ett 60-tal elever varit inskrivna på Välkomsten, varav som mest 22 elever var inskrivna under en och samma vecka.

Fritidshem finns i samtliga låg- och mellanstadieskolor utom på Skogshöjdens skola, vars fritidsverksamhet från och med 1 augusti 2019 bedrivs inom ramen för Dalkjusans fritidsverksamhet. I Trollhättan är ca 2 600 elever inskrivna i de kommunala fritidshemmen.⁴⁴ På de skolor med svårast förutsättningar är inskrivningsgraden betydligt lägre än på skolor med socioekonomiskt gynnsamma förutsättningar.

Inom kommunala förskolor och skolor i staden har 33 % av barn och elever en utländsk bakgrund och 55 % har minst en vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning⁴⁵. Om urvalet begränsas till att endast omfatta grundskolans årskurser 1-9 så är utfallet nästintill identiskt: 33 % med utländsk bakgrund och 54 % med minst en vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning⁴⁶. Detta kan jämföras med riket där utfallen var 26 respektive 60 %.

Elevsammansättningen varierar mellan skolor och mycket stora skillnader förekommer. Högst andel med utländsk bakgrund finns på Kronan F-9 (93 %), Lextorpsskolan F-6 (88 %) och Fräsegårdsskolan F-6 (87 %). Lägst andel med utländsk bakgrund finns på de mindre skolorna Hälltorpskolan F-3, Upphärads skola F-6, Velanda skola F-6 och Åsaka skola F-6 där endast ett fåtal elever har

---

⁴² Juni 2020.

⁴³ Se avsnitt 3.1.2 *Kompensatoriskt arbete* ovan.

⁴⁴ Enligt statistik för 15 oktober 2019 inskickad till SCB.

⁴⁵ SCB och Skolverkets statistik, SiRIS.

⁴⁶ Skolverkets statistik, SiRIS.

utländsk bakgrund. Bland de större skolorna är andelen med utländsk bakgrund lägst på Strömslundsskolan F-9 och Sjuntorpskolan F-9 (8 %).

Andel elever med minst en vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning är lägst på Fräsegårdsskolan F-6 (13 %), Kronan F-9 (19 %) och Lextorpsskolan F-6 (20 %). Högst andel finns på Björndalsskolan F-3 (89 %), Paradisskolan F-9 (78 %), Hälltorpskolan F-3 (74 %) och Strömslundsskolan F-9 (71 %). Mycket stora socioekonomiska skillnader förekommer även mellan förskolor⁴⁷. Det finns tio förskolor där andelen barn med utländsk bakgrund är 0-5 % samtidigt som det finns fyra förskolor där andelen är 90-100 %. Skillnad beträffande andel barn med minst en vårdnadshavare som har eftergymnasial utbildning är också stor. Fyra förskolor ligger mellan 15-30 % samtidigt som det finns sex förskolor där utfallet ligger mellan 80-90 %.

Befolkningsprognosen⁴⁸ för staden som helhet under tidsperioden 2020-2025 visar en viss årlig ökning av det totala antalet barn och elever i ålder 1-15 år jämfört med utfallet 2019. Det sker en årlig minskning av antalet förskolebarn (1-5 år) fram till 2025 då trenden vänder till en liten ökning, men beträffande grundskoleelever (6-15 år) sker över samma tidsperiod en årlig ökning. Uppgifter för respektive planeringsområde finns i områdesavsnitten nedan.

Av förvaltningens lokalförsörjningsplan⁴⁹ framgår att flera av stadens nuvarande förskole- och grundskolelokaler relativt gamla och i behov av renovering alternativt nybyggnation. Enligt fastighetsägarens bedömning börjar lokalerna ur ett byggnadstekniskt, energiförbruknings och ekonomiskt perspektiv bli uttjänta. Många av dessa byggnader är dessutom uppförda under samma tidsperiod och med samma typ av konstruktion och respektive byggnads livslängd kan beräknas vara till ända ungefär samtidigt. Därtill kommer ökande krav kring personalens arbetsmiljö, krav på större ytor för personalutrymmen såsom arbetsrum, vilrum/pausrum och konferensrum. Vissa av lokalerna bidrar idag till arbetsmiljöproblem och det finns brister i lokalernas utformning utifrån verksamhetens behov. På sikt innebär detta ökade hyreskostnader.

Tre olika nybyggnadsprojekt avseende förskola bedöms vara i behov av att starta inom närmsta åren; förskola Vårvik, förskola kvarteret Antilopen och förskola Götalunden. På längre sikt planeras även en förskola på

---

⁴⁷ SCB.

⁴⁸ Trollhättans Stads befolkningsprognos, Maj 2020, Kommunstyrelsens förvaltning.

⁴⁹ Utbildningsnämnden, Lokalförsörjningsplan 2021-2025, Dnr: 2020/00214, 2020-06-16.

Lärketorpet.⁵⁰ Även dessa nybyggen kommer generera en ökad hyreskostnad. Kommunens planer för stadsdelarna Vårvik och Lärketorpet kan också komma att långsiktigt påverka befolkningsprognosen och därmed även påverka behovet av antalet grundskoleplatser.

Inom ramen för utredningen har förvaltningen genomfört en kapacitetsbedömning för samtliga skolor som redovisas nedan. Bedömningen av verksamhetens pedagogiska kapacitet har gjorts av rektor i samråd med förvaltningsledning i maj 2020.

3.4.1 Södra planeringsområdet

Nulägesbeskrivning

I södra planeringsområdet ingår stadsdelarna Lextorp, Sylte, Skoftebyn, samt tätorterna Veland, Sjuntorp och Upphärad. Inom kommunala förskolor och skolor i området har ca 39% av barn och elever utländsk bakgrund, och ca 45% har minst en vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning.

I det södra planeringsområdet finns idag sex kommunala grundskolor varav fyra F-6 skolor och två F-9 skolor. Tre av dessa skolor: Sjuntorpskolan F-9, Veland skola F-6 och Upphärad skola F-6, är belägna utanför Trollhättans tätort. Den kommunala grundsärskolan är lokaliserad till det södra planeringsområdet och är belägen i Sylteskolans lokaler. Inom området finns 14 kommunala förskolor. Sju av dessa är belägna utanför Trollhättans tätort.

I södra planeringsområdet finns skolor och förskolor som på grund av skolsegregationen har särskilt svåra förutsättningar (SSF-skolor). Sylteskolan F-9 och Lextorpskolan F-6 är skolor där en stor andel elever har utländsk bakgrund och ogynnsam socioekonomisk bakgrund.

---

⁵⁰ Utbildningsnämnden, Lokalförsörjningsplan 2021-2025, Dnr: 2020/00214, 2020-06-16.

Skolor Södra planeringsområdet	Beräknat antal elever läsårsstart 2020/2021	Kapacitet enligt rektors bedömning	Andel elever med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Lextorpsskolan F-6	F-6: 254	F-6: 420	Åk 1-6: 88%	Åk 1-6: 20%
Sylteskolan F-9	F-6: 232 7-9: 262 Gr.sär: 58	F-9: 900 +100 grundsär	Åk 1-6: 74% Åk 7-9: 69% Gr.sär: 47%	Åk 1-6: 32% Åk 7-9: 30% Gr.sär 38%
Skoftebyskolan F-6	304	400	Åk 1-6: 16%	Åk 1-6: 72%
Sjuntorpskolan F-9	F-3: 174 4-9: 266	F-9: 480	Åk 1-3: 8% Åk 4-9: 8%	Åk 1-3: 60% Åk 4-9: 52%
Velanda skola F-6	134	140	Åk 1-6: *	Åk 1-6: 49%
Upphärads skola F-6	82	100	Åk 1-6: *	Åk 1-6: 47%
Totalt	1738 + 58 gr.sär	2440+ 100 gr.sär		

Utfall som baseras på 0-9 elever visas som *

Förskolor Södra planeringsområdet	Stadsdel/tätort	Andel barn med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Blåvingen	Lextorp	93%	15%
Citronfjärilen		62%	42%
Kaprifolen	Skoftebyn	26%	60%
Kärrviolen		8%	75%
Vitsippan		*	76%
Skinneemo	Velanda	*	48%
Husaren		*	59%
Lindåsen	Upphärad	10%	37%
Vindan	Sjuntorp	*	64%
Forsen		*	67%
Stommen		6%	54%
Ejdern		*	58%
Myggan	Sylte	63%	30%
Myrtuvan		92%	32%

Utfall som baseras på 0-3 barn visas som *

Fristående verksamhet

I området finns två fristående aktörer: Montessoriskolan Trilobiten för elever i åk F-6 med 85 inskrivna elever och Nya skolan F-9 med 357 elever.

Sammanlagt har de båda friskolorna ungefär 140 barn inskrivna i förskola.

Inom området finns också fristående aktörer inom pedagogisk omsorg etablerade och i deras verksamhet är ca 30 barn inskrivna.

Befolkningsprognos⁵¹

I befolkningsprognosen för 2025 jämfört med utfallet för 2019 förväntas en viss minskning av barn i förskoleålder (1-5 år) i södra planeringsområdet som helhet. Det förväntas en viss ökning av barn i förskoleålder i Upphärad och Velandå. I Skoftebyn är antalet enligt prognos i stort sett oförändrat 2025 jämfört med 2019. I övriga stadsdelar förväntas antalet barn i förskoleålder minska, framför allt i Lextorp och Sjuntorp.

Beträffande elever i grundskoleålder (6-15 år) förväntas inga stora förändringar i södra planeringsområdet som helhet i befolkningsprognosen 2025 jämfört med utfallet 2019. En viss ökning av antalet grundskoleelever förväntas i Sylte. I övriga delområden inom planeringsområdet förväntas antalet grundskoleelever vara i stort sett oförändrat eller något minskande.

Sammantagen bedömning södra planeringsområdet

Förvaltningens sammantagna bedömning utifrån stadens befolkningsprognos, nuvarande behov av förskoleplatser och rektorernas aktuella bedömning av skollokalernas kapacitet, är att det finns en överkapacitet vad gäller antalet skol- och förskoleplatser inom det södra planeringsområdet.

3.4.2 Centrala planeringsområdet

Nulägesbeskrivning

I centrala planeringsområdet ingår stadsdelarna Hjortmossen, Karlstorp, Kronogården och Fräsegården. Inom kommunala förskolor och skolor i området har ca 70% av barn och elever utländsk bakgrund och ca 34% har minst en vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning.

I det centrala planeringsområdet finns idag fyra kommunala grundskolor varav två F-6 skolor, en F-9 skola och en 7-9 skola. I området finns också åtta kommunala förskolor.

I centrala planeringsområdet finns flera förskolor och skolor som på grund av skolsegregationen har särskilt svåra förutsättningar (SSF-skolor). Fräsegårdsskolan och Kronan har en homogen elevsammansättning med hög andel elever med migrationsbakgrund och ogynnsam socioekonomisk bakgrund. Elevgrupperna på Hjortmosseskolan F-6 och Slättbergsskolan 7-9 är

---

⁵¹ Se bilaga 5.

i förhållande till Fräsegårdsskolan och Kronan mer heterogen, men i ett stadsövergripande perspektiv är andelen elever med utländsk bakgrund även på dessa skolor väsentligt högre än genomsnittet.

Sammansättningen av barngrupperna på förskolorna i stadsdelen Kronogården liknar, utifrån socioekonomisk bakgrund, den på skolorna Kronan F-9 och Fräsegårdsskolan F-6. Förskolorna placerade i stadsdelarna Hjortmossen och Karlstorp har, i relation till Kronan och Fräsegårdsskolan, mer heterogena barngrupper.

Skolor Centrala planeringsområdet	Beräknat antal elever vid läsårsstart 2020/2021	Kapacitet enligt rektors bedömning	Andel elever med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Fräsegårdsskolan F-6	166	260	Åk 1-6: 87%	Åk 1-6: 13%
Kronan F-9	F-6: 269 7-9: 81	F-6:310 7-9: 120	Åk 1-6: 91% Åk 7-9: 97%	Åk 1-6: 21% Åk 7-9: 13%
Hjortmosseskolan F-6	398	420	Åk 1-6: 53%	Åk 1-6: 42%
Slättbergsskolan åk 7-9	163	200	Åk 7-9: 56%	Åk 7-9: 41%
Totalt	1077	1310		

Förskolor Centrala planeringsområdet	Stadsdel/område	Andel barn med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Tistelstängen	Kronogården	91%	34%
Stallet		98%	28%
Vällingklockan		71%	30%
Hörngatan	Centrum/Hjortmossen	54%	56%
Ekorren		44%	61%
Stämporten		49%	48%
Äventyret	Karlstorp	56%	51%
Maskrosen		39%	45%

Fristående verksamhet

Sedan läsåret 19/20 finns det en fristående skola etablerad i området, Nordic International School (NIS). Ungefär 110 av skolans elever var folkbokförda i Trollhättan detta läsår. Elevantalet ökar med drygt 80 elever folkbokförda i Trollhättan inför läsåret 2020/2021. NIS har aviserat att verksamheten kommer att öka från 177 platser läsåret 19/20 till 480 platser vid fullt utbyggd verksamhet.

Inom centrala planeringsområdet finns två företag som bedriver fristående pedagogisk omsorg och i deras verksamheter är ca 120 barn inskrivna.

Befolkningsprognos⁵²

I befolkningsprognosen för 2025 jämfört med utfallet för 2019 förväntas en större ökning av barn i förskoleålder (1-5 år). Ökningen förväntas i stadsdelarna Hjortmossen och Karlstorp medan det i stadsdelarna Kronogården och Fräsegården istället förväntas en minskning av barn i förskoleålder.

Beträffande grundskoleelever (6-15 år) förväntas en större ökning av antalet i centrala planeringsområdet som helhet i befolkningsprognosen 2025 jämfört med utfallet 2019. Ökningen förväntas nästan uteslutande i stadsdelarna Hjortmossen och Karlstorp. I Fräsegården förväntas en mindre ökning medan antalet grundskoleelever i Kronogården förväntas minska.

Sammantagen bedömning centrala planeringsområdet

Förvaltningens sammantagna bedömning utifrån stadens befolkningsprognos, nuvarande behov av förskoleplatser och rektorernas aktuella bedömning av skollokalernas kapacitet, är att det i och med pågående lokalprojekt finns en tillräcklig kapacitet vad gäller antalet skol- och förskoleplatser inom centrala planeringsområdet.

3.4.3 Västra planeringsområdet

Nulägesbeskrivning

I västra planeringsområdet ingår stadsdelarna Björndalen, Källstorp, Skogshöjden, Strömslund och Hälltorp. Inom kommunala förskolor och skolor i området har ca 15% av barn och elever utländsk bakgrund och ca 75% har minst en vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning.

I det västra planeringsområdet finns idag sex kommunala grundskolor varav tre F-3 skolor, en 4-9 skola och två F-9 skolor. I området finns tio kommunala förskolor.

Skolorna i det västra planeringsområdet har elevgrupper med gynnsam socioekonomisk bakgrund. I dagsläget har Paradisskolan ett upptagningsområde med ett förhållandevis litet antal barn. Av skolans elever

---

⁵² Se bilaga 5.

är mer än hälften bosatta i andra skolområden eller i andra kommuner (läsåret 17/18 till 19/20). Andelen elever med utländsk bakgrund på Paradisskolan är högre än på övriga skolor i området. Andelen vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning är högre än, eller i paritet med, övriga skolor i området. Detta indikerar att de elever som har migrationsbakgrund och söker sig till Paradisskolan också har gynnsam socioekonomisk bakgrund.

Sammansättningen av barngrupperna inom förskolorna i planeringsområdet kännetecknas av barn med gynnsam socioekonomisk bakgrund och speglar stadens bostadssegregation.

Skolor Västra planeringsområdet	Beräknat antal elever vid läsårsstart 2020/2021	Kapacitet enligt rektors bedömning	Andel elever med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Paradisskolan F-9	F-6: 235 7-9: 226	580	Åk 1-6: 32% Åk 7-9: 32%	Åk 1-6: 78% Åk 7-9: 78%
Björndalsskolan F-3	128	130	Åk 1-3: 14%	Åk 1-3: 89%
Strömslundsskolan F-9	F-3: 172 4-9: 395	F-3: 250 4-9: 450	Åk 1-3: 7% Åk 4-9: 8%	Åk 1-3: 70% Åk 4-9: 72%
Skogshöjdens skola 4-9	253	320	Åk 4-9: 15%	Åk 4-9: 66%
Dalkjusans skola F-3	168	200	Åk 1-3: 14%	Åk 1-3: 73%
Hälltorpskolan F-3	81	100	Åk 1-3: *	Åk 1-3: 74%
Totalt	1 658	2 030		

Utfall som baseras på 0-9 elever visas som *

Förskolor Västra planeringsområdet	Stadsdel/område	Andel barn med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Kometen	Björndalen	*	80%
Solstrålen		16%	80%
Mioäpplet	Hälltorp	*	89%
Kritan	Skogshöjden	10%	78%
Tornet		20%	75%
Västanvinden		24%	88%
Lyckan	Källstorp	17%	67%
Källstorpsbacken		*	79%
Toppluvan	Strömslund	12%	66%
Kvarnen		*	79%

Utfall som baseras på 0-3 barn visas som *

Fristående verksamhet

Inom Västra planeringsområdet finns två fristående aktörer inom pedagogisk omsorg där ca 25 barn är inskrivna.

Befolkningsprognos⁵³

I befolkningsprognosen för 2025 jämfört med utfallet för 2019 förväntas en viss ökning av barn i förskoleålder (1-5 år) i västra planeringsområdet som helhet. Ökningen förväntas framför allt i områdena Björndalen, Paradiset och Hälltorp. I Strömslund förväntas en liten minskning medan antalet förskolebarn i Skogshöjden förväntas vara oförändrat.

Antal elever i grundskoleålder (6-15 år) förväntas öka något i planeringsområdet som helhet i prognosen för 2025 jämfört med utfallet 2019. I Skogshöjden förväntas en viss minskning av antalet grundskoleelever medan antalet förväntas öka i övriga stadsdelar inom området, framför allt i Hälltorp.

Sammantagen bedömning västra planeringsområdet

Förvaltningens sammantagna bedömning utifrån stadens befolkningsprognos, nuvarande behov av förskoleplatser och rektorernas aktuella bedömning av skollokalernas kapacitet, är att det i och med pågående lokalprojekt finns en tillräcklig kapacitet vad gäller antalet skolplatser inom västra planeringsområdet. När det gäller antalet förskoleplatser finns en planerad utbyggnad av förskolor i västra planeringsområdet beskriven i förvaltningens lokalförsörjningsplan.

3.4.4 Östra planeringsområdet

Nulägesbeskrivning

I östra planeringsområdet ingår stadsdelarna Stavre, Halvorstorp, samt tätorterna Åsaka och Norra Björke. Inom kommunala förskolor och skolor i området har ca 14% av barn och elever utländsk bakgrund och ca 63% har minst en vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning.

I det östra planeringsområdet finns idag tre kommunala grundskolor varav en F-6 skola och två F-9 skolor. I området finns tretton kommunala förskolor. Välkomsten, mottagningsenhet för nyanlända elever, är placerad på Lyrfågelskolan.

---

⁵³ Se bilaga 5.

Såväl Lyrfågelskolan som Stavreskolan har jämförelsevis en mer heterogen elevsammansättning än många av stadens övriga skolor. Under de senaste tio åren har det gradvis skett en förändring av elevsammansättningen då elever med annan socioekonomisk bakgrund från främst södra och centrala planeringsområdena sökt sig till dessa skolor. En bidragande faktor är Lyrfågelskolans fotbollsprofil där i dagsläget cirka 90 elever är inskrivna, varav cirka en tredjedel är hemmahörande i ett annat planeringsområde.

Sammansättningen av barngrupperna på förskolorna inom området är homogen med barn som har gynnsam socioekonomisk bakgrund och få barn med migrationsbakgrund.

Skolor Östra planeringsområdet	Beräknat antal elever vid läsårsstart 2020/2021	Kapacitet enligt rektors bedömning	Andel elever med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Lyrfågelskolan F-9	F-3: 340 4-6: 279 7-9: 383	F-3: 360 4-6: 290 7-9: 390	Åk 1-3: 11% Åk 4-6: 14% Åk 7-9: 18%	Åk 1-3: 62% Åk 4-6: 64% Åk 7-9: 58%
Stavreskolan F-9	F-5: 275 6-9: 247	F-5: 300 6-9: 320	Åk 1-5: 22% Åk 6-9: 23%	Åk 1-5: 66% Åk 6-9: 56%
Åsaka skola F-6	148	F-6: 160	Åk 1-6: *	Åk 1-6: 58%
Totalt	1672	1820		

Utfall som baseras på 0-9 elever visas som *

Förskolor Östra planeringsområdet	Stadsdel/ bostadsområde	Andel barn med utländsk bakgrund i % (2019)	Andel vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning i % (2019)
Lunnen	Egnahem	*	69%
Hjulkvarn		10%	83%
Sädesärlan	Halvorstorp	16%	72%
Lodet		*	79%
Lillegården		9%	75%
Mätbandet		*	67%
Soluret		*	83%
Gulsparven	Stavrelund	21%	57%
Simsnäppan		7%	63%
Storken		*	69%
Örtagården		*	55%
Skogslyckan	Norra Björke	*	60%
Solgården	Åsaka	13%	50%

Utfall som baseras på 0-3 barn visas som *

Fristående verksamhet

I området finns två fristående aktörer: Fridaskolan förskola och grundskola åk F-9 samt från och med läsåret 2020/2021 Nya Skolan grundskola åk F-6.

Konkurrensen från fristående skolor i området är stor. Fridaskolan bedriver förskola med ungefär 120 barn samt grundskola årskurs F-9 med ungefär 570 elever. Flertalet av Fridaskolans elever är hemmahörande i det östra skolområdet och vanligtvis har dessa elever sökt sig dit från och med förskoleklass. Från och med läsåret 2020/2021 bedriver Nya Skolan grundskola årskurs F-6 med ungefär 30 elever inskrivna. Verksamheten har aviserat en framtida kapacitet på 175 platser. Nya Skolan har också ansökt om att få att starta förskoleverksamhet med två avdelningar i området.⁵⁴

Inom området finns även tre fristående aktörer inom pedagogisk omsorg med sammanlagt ungefär 40 barn inskrivna.

Befolkningsprognos⁵⁵

I befolkningsprognosen för 2025 jämfört med utfallet för 2019 förväntas en minskning av antalet barn i förskoleålder (1-5 år) i östra planeringsområdet som helhet. Minskningen sker framför allt i Lyrfågelområdet medan det förväntas en viss ökning i Stavreområdet. I Åsaka förväntas antalet förskolebarn vara i stort sett oförändrat 2025 jämfört med utfallet 2019.

Beträffande grundskoleelever (6-15 år) förväntas en minskning i östra planeringsområdet som helhet 2025 jämfört med utfallet 2019. I Stavreområdet förväntas ett i stort sett oförändrat antal grundskoleelever under tidsperioden medan antalet i Lyrfågelområdet och Åsaka förväntas minska.

Sammantagen bedömning östra planeringsområdet

Förvaltningens sammantagna bedömning utifrån stadens befolkningsprognos, nuvarande behov av förskoleplatser och rektorernas aktuella bedömning av skollokalernas kapacitet, är att det finns en tillräcklig kapacitet vad gäller antalet skol- och förskoleplatser inom östra planeringsområdet.

När det gäller antalet förskoleplatser finns en planerad utbyggnad av förskolor i östra planeringsområdet beskriven i förvaltningens lokalförsörjningsplan.

---

⁵⁴Utbildningsnämnden, *Lokalförsörjningsplan 2021-2025*. Dnr: 2020/00214, 2020-06-16.

⁵⁵ Se bilaga 5.

3.4.5 Elevströmningar

I Trollhättan är ca en tredjedel av eleverna inskrivna på en annan skola än den skolan de tillhör utifrån upptagningsområde. Eleverna har sökt sig till såväl kommunala grundskolor som till friskolor.

Utbildningsförvaltningen har genomfört intervjuer med elever som gjort ett aktivt skolval.⁵⁶ Vid intervjuerna har eleverna uppgett att de själva eller deras vårdnadshavare anser att det finns skolor i staden som i högre utsträckning ger möjligheter att lyckas i sin skolgång, än den skola de tillhör enligt upptagningsområde.

Utvecklingen i Trollhättan följer den nationella trenden för elevströmningar till och från skolor med särskilt svåra förutsättningar. Elever som bor inom skolans upptagningsområde, med gynnsam socioekonomisk bakgrund, tenderar i hög utsträckning att göra ett aktivt skolval och söka sig bort från SSF-skolan för att istället välja en skola där elevgrupperna har en mer gynnsam socioekonomisk bakgrund.

Elever med ogynnsam socioekonomisk bakgrund tenderar att inte göra ett aktivt skolval eller i det aktiva valet välja den skola som är geografiskt mest närliggande.

Andelen elever i det centrala planeringsområdet som är inskrivna vid sin hemskola är lägre än i övriga staden. Eleverna söker sig både till andra kommunala skolor och friskolor.

Inom södra planeringsområdet är eleverna på landsbygden ofta inskrivna på den närmsta skolan, men i övrigt gör relativt många elever i södra planeringsområdet ett aktivt skolval till en annan kommunal eller fristående skola.

Elever boende i västra planeringsområdet tenderar att söka sig mellan skolorna inom området, snarare än till andra planeringsområden eller friskolor.

En majoritet av eleverna i östra planeringsområdet är inskrivna vid den närmaste skolan eller en annan närliggande kommunal eller fristående skola inom planeringsområdet.

---

⁵⁶ Se bilaga 8.

3.4.6 Skolval i Trollhättan

Under skolvalsperioden inför läsåret 2020/2021 gjorde ca 300 av Trollhättans Stads elever ett aktivt skolval inom ramen för förvaltningens gemensamma skolvalsprocess. Många skolbyten sker dock utanför ordinarie skolvalsperiod, det vill säga kontinuerligt under läsåret. Skolbytet sker i dessa fall direkt mellan skolorna och någon statistik över dessa skolbyten finns därför inte.

Skolbyten utanför den årliga gemensamma skolvalsprocessen försvårar rektors möjlighet att organisera sin verksamhet och kan leda till att ekonomiska, lokalmässiga och personella resurser inte används fullt ut. Ett minskat eller ökat elevantal under läsåret kan svårligen justeras lokalmässigt eller personellt under året. Varje in- och utflyttning kan också skapa oro i elevgruppen för den avlämnande och den blivande skolan. Inom ramen för utredningen som avlämnats till regeringen 2020 innefattas ett förslag om att skolbyten bara får ske vid terminsstart. Om det föreligger särskilda skäl kan byte i enskilda fall tillåtas under pågående termin.⁵⁷

Från och med höstterminen 2020 kommer alla skolbyten administreras centralt för ökad effektivitet och rättssäkerhet. Förvaltningen kommer under hösten inleda en översyn av antalet tillfällen för val av skola. Syftet är att införa en modell som ger skolenheterna ökade möjligheter att planera sin organisation och sin ekonomi på ett långsiktigt sätt.

---

⁵⁷ SOU 2020:28 s. 20.

4. Hållbara skolenheter för framtiden i Trollhättans stad

Utbildningsförvaltningen arbetar för en förändring och utveckling av befintlig skolorganisation för elever i åk F-9 i syfte att skapa hållbara skolenheter nu och i framtiden. Detta behöver, som tidigare nämnts, ske utifrån de tre perspektiven Likvärdighet, Ekonomi och Pedagogik. Dessa perspektiv hänger samman och påverkar varandra. Därför behöver vi ha fokus på de här tre perspektiven i hela styrkedjan, på enhets-, verksamhets- och huvudmannanivå.

4.1 Ekonomiska perspektivet

Förvaltningens målsättning är att organisera skolenheter med ett barn- och elevunderlag som är tillräckligt stort för att ge rektor möjlighet att planera för en god arbets- och utvecklingsorganisation där möjligheter till kollegialt lärande främjas. Förvaltningens bedömning är att detta i praktiken innebär större förskolor och skolor där sammanhållna F-9 och F-6 skolor prioriteras. Geografiska, organisatoriska och strategiska förutsättningar kan innebära att undantag görs.

Inom Utbildningsnämndens ansvarsområden pågår ett antal lokalprojekt inom ramen för Trollhättans stads lokalbehovsprocess. Fastighetsägaren bedömer att flera av stadens förskole- och grundskolelokaler närmar sig, eller har nått gränsen för, sin tekniska och ekonomiska livslängd. Utbildningsförvaltningens kommande arbete bör fokusera på att långsiktigt och strategiskt planera för att ersätta dessa lokaler.

4.2 Likvärdighet

En likvärdig skola innebär att alla elever oavsett hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden ges lika tillgång till utbildning, med samma höga kvalitet och lika möjligheter att lyckas med sina studier. För att en ökad likvärdighet ska kunna uppnås och för att skolan ska klara sitt

kompensatoriska uppdrag bör elever med störst behov av stöd möta de skickligaste lärarna för att få förutsättningar att nå målen i skolan.⁵⁸

Det finns forskning som påvisar vikten av tidiga insatser.⁵⁹ Det är också Utbildningsförvaltningens uppfattning att förändringar för ökad heterogenisering bör ske i så tidig ålder som möjligt.

I skolans övergripande mål och uppdrag ingår att varje elev ska respektera andra människors egenvärde, kunna leva sig in i andra människors situation och ta avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling. Eleverna ska kunna samspela i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia. För att ett samhälle ska kunna bli socialt hållbart krävs likvärdiga förutsättningar för utbildning.

4.3 Pedagogiska perspektivet

Målet är att stadens barn och elever, oavsett var de bor, ska möta hållbara, kvalitativa och innovativa verksamheter med kompetent personal.

Förvaltningens målsättning är att attrahera rätt medarbetare, skapa möjligheter till utveckling på kort och lång sikt, samt behålla medarbetare genom att vara en attraktiv arbetsplats.

Kompetensförsörjning handlar om att skapa incitament för lärare och rektorer att verka inom vissa förskolor och skolor. Det kan till exempel handla om att skapa attraktiva anställningar, tydliga karriärvägar och förbättra personalens möjligheter att fokusera på undervisningens förberedelser, genomförande och efterarbete.⁶⁰ Hög lärarskicklighet innebär att lägstanivån på undervisningen är hög och att förmågan att stödja elever som har svårt att tillgodogöra sig studierna ökar.⁶¹

Studier visar att hög personalomsättning och korttidsfrånvaro påverkar elevresultaten negativt. Det finns en tydlig koppling mellan skolornas

---

⁵⁸ SOU 2020:28 s. 558 f.

⁵⁹ SOU 2020:28 s. 395.

⁶⁰ SOU 2020:28 s. 587 f.

⁶¹ SOU 2020:28 s. 553.

elevsammansättning och möjligheten att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens och behörighet.⁶²

I Trollhättan är den pedagogiska segregationen påtaglig och förutsättningarna att lyckas rekrytera behörig personal varierar avsevärt mellan våra SSF-enheter och övriga skolor.⁶³

Förvaltningsledning, rektorer och fackliga representanter är samstämmiga i bedömningen att små skolor, framför allt skolor med enbart årskurs 7-9, har svårigheter att organisatoriskt, behörighets- och resursmässigt få bärkraft och förutsättningar för en kvalitativt god verksamhet. Större och mer hållbara skolenheter möjliggör flexibla organisationer och ökar möjligheten till kollegialt lärande. Därmed finns också möjlighet att uppnå en jämnare fördelning av utbildad personal och ökad lärartäthet, vilket bidrar till att minska den pedagogiska segregationen och öka likvärdigheten mellan skolor. En hållbar skolenhet har också bättre förutsättningar att organisera och erbjuda en elevhälsa med möjlighet att tillgodose elevernas behov.

---

⁶² SOU 2020:28 s. 185.

⁶³ Utbildningsförvaltningen, Riktlinje - Utbildningsförvaltningens arbete med kompetensförsörjning, Dnr: 2020/00332, 2020-05-25.

5. Barnrättsperspektivet

Utifrån lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) (2018:1197) ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn. Rättigheten att få barnets bästa bedömt och satt i främsta rummet ska tillämpas när beslut fattas som rör ett enskilt barn, en grupp identifierade eller oidentifierade barn, eller barn i allmänhet. I utredningen beaktas barn på ett generellt plan det vill säga, alla barn och elever i Trollhättans kommunala skolor och förskolor. I vissa delar i utredningen är det barn i grupp, till exempel elever på en viss skola eller med en viss socioekonomisk bakgrund som avses. Ansvar för att bedöma och fastställa barnets bästa för den enskilda individen ligger utanför ramen för denna utredning.

Enligt barnkonventionens grundprinciper

- har alla barn samma rättigheter och inget barn får diskrimineras (artikel 2)
- ska barnets bästa komma i främsta rummet (artikel 3)
- har barnet rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6)
- har barnet rätt att uttrycka sin åsikt, vuxna ska lyssna, beakta och återkoppla till barnet (artikel 12)

Enligt artikel 28 har barnet rätt till utbildning och lika möjligheter. Enligt artikel 29 ska barnets utbildning bland annat syfta till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag samt fysisk och psykisk förmåga.

Enligt artikel 4 ska rättigheterna genomföras i förhållande till beslutsfattarens resurser enligt "alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och andra åtgärder". Om ett beslut måste fattas som inte är barnets bästa ska orsaken förklaras och åtgärder som minskar effekten föreslås, så kallade kompensatoriska åtgärder.

Utredningen utgår från en kartläggning av elever och elevgrupper.

Kartläggningen visar att det i Trollhättan är tydligt att den socioekonomiska segregationen bidrar till stora skillnader i livsvillkor och hälsa mellan olika elevgrupper. Skolornas elevsammansättning är i hög grad uppdelad efter elevernas familjebakgrund.

Det finns många faktorer att ta hänsyn till vid bedömning och fastställande av barnets bästa enligt barnkonventionen. Utbildningsförvaltningen har bedömt

att nedanstående faktorer är de som främst behöver prioriteras och vägas in i utredningen:

- *Barns rätt till utbildning* – alla beslut om åtgärder eller insatser som gäller barn måste respektera barnets bästa vad gäller utbildning.⁶⁴ Fokus i utredningen har varit alla barns rätt till en likvärdig utbildning.
- *Barnens åsikter* – barnets åsikter ska beaktas vid alla frågor som rör barnet.⁶⁵ Berörda barn ska alltid beredas möjlighet att komma till tals såvida det inte strider mot barnets bästa, hänsyn måste tas till barnens ålder och mognad. Elevintervjuer har genomförts på åtta av stadens nio 7-9-skolor. Vårdnadshavare, som företrädare för eleverna, kommer få möjlighet att lämna synpunkter på de framtagna förslagen i den medborgardialog som kommer att genomföras innan beslut fattas. Elevernas delaktighet kommer vara en viktig del i genomförandet av eventuella förändringar.
- *Barn i utsatta situationer* – till exempel att tillhöra en minoritetsgrupp eller vara flykting eller asylsökande.⁶⁶ I Trollhättan finns många barn som befinner sig i utsatta situationer, till exempel utifrån sin socioekonomiska situation. Att stödja dessa barn i att övervinna eventuella begränsningar, som den egna sårbara situationen skapar, är att sätta barns bästa i främsta rummet enligt barnkonventionen.

De konsekvensbedömningar som gjorts i denna utredning utgår från barnkonventionen och de grundläggande principerna och grundas på information från elever, rektorer, fackliga organisationer, stadens invandrarråd, sociala hållbarhetsgruppen, statistik, utredningar från relevanta myndigheter, forskning och beprövad erfarenhet. I analysfasen har förslagen, och de effekter som de förväntas medföra för barn och elever, bedömts utifrån hur de förhåller sig till barnkonventionens bestämmelser.

---

⁶⁴ FN:s kommitté för barnets rättigheter, Barnrättskommitténs allmänna råd med kommentar nr 14, CRC/C/GC/14, 2013-05-29.

⁶⁵ FN:s kommitté för barnets rättigheter, Barnrättskommitténs allmänna råd med kommentar nr 12, CRC/C/GC/12, 2009-07-20.

⁶⁶ FN:s kommitté för barnets rättigheter, Barnrättskommitténs allmänna råd med kommentar nr 14, CRC/C/GC/14, 2013-05-29.

6. Förvaltningens förslag

För att vända utvecklingen och hantera problematiken med segregation och social utsatthet behövs satsningar som skapar likvärdiga förutsättningar för utbildning. Trollhättans arbete är idag huvudsakligen inriktat mot kompensatoriska insatser som direkt eller indirekt syftar till att minska effekterna snarare än att främja en jämnare och mer blandad elevsammansättning ute på skolorna. Ekonomisk och personell resursfördelning är viktiga insatser för att motverka de negativa effekterna av skolsegregationen, vilket kommer att prioriteras även fortsättningsvis. Det finns dock inte *en* insats eller *ett* arbetssätt som löser situationen. De huvudmän som fått goda resultat har arbetat utifrån en övergripande och långsiktig strategi som inkluderar insatser på alla nivåer i styrkedjan. Dels strukturellt för att balansera själva elevsammansättningen, men också organisatoriskt för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för rektorer och lärare att fullfölja sina uppdrag.⁶⁷

6.1 Förändrad skolorganisation

6.1.1 Kronan F-9

Utbildningsförvaltningens förslag

Kronan åk F-9 omorganiseras till en F-3 skola från och med augusti 2021.

Utbildningsförvaltningens motivering

Förslaget innebär att ca 210 elever i åk 4-9 från och med höstterminen 2021 erbjuds placering på andra kommunala grundskolor utifrån *Riktlinjer för placering av elever* och Utbildningsförvaltningens rutin. Elever på Kronan åk 4-9 blir i första hand erbjudna placering på Stavreskolan, Lyrfågelskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan och Skogshöjdens skola.

Utbildningsförvaltningen har under lång tid genomfört insatser för att kompensera för elevernas socioekonomiska förutsättningar, men trots det har skolresultaten inte ökat i tillräcklig omfattning. Mot bakgrund av måluppfyllelsen på Kronan bedömer Utbildningsförvaltningen att skolan inte i tillräckligt stor utsträckning lyckats kompensera för elevernas bakgrund och förutsättningar inom ramen för den nuvarande organisationen. Den pedagogiska segregationen är påtaglig på Kronan F-9 trots förvaltningens

---

⁶⁷ Skolverket, Kartläggning av huvudmäns arbete med att motverka skolsegregation, Dnr 2018:00332, 2018-06-05.

tidigare insatser. För att en omorganisation ska få effekt och inte riskera att skapa pedagogisk segregation på en annan enhet, behöver det noggrant övervägas vilka enheter som kan vara föremål för att ta emot elever. Förvaltningens bedömning är därför att placering i första hand ska ske på ovan nämnda skolor.

Utbildningsförvaltningens bedömning är att förslaget om att skolor inom östra och västra skolområdet ska ta emot fler elever är genomförbart utifrån rådande elevunderlag, lokalsituation och befolkningsprognos. Förändringarna kommer innebära mer heterogena elevgrupper avseende elevers socioekonomiska bakgrund.

Kapaciteten avseende elevplatser i Östra planeringsområdet bedöms vara högre än antalet elever i upptagningsområdet utifrån befolkningsprognos och nuvarande elevströmningar. Detta möjliggör en utökning med fler elever på Stavreskolan. Lyrfågelskolan har ett söktryck från elever från andra planeringsområden. För att kunna möjliggöra omorganisationen och erbjuda en del av eleverna från Kronan 4-9 plats på Lyrfågelskolan är det rektors och förvaltningens bedömning att det behövs ytterligare skollokaler inom Lyrfågelskolans organisation.

På skolorna i det västra planeringsområdet bedöms det också finnas en överkapacitet utifrån rådande elevunderlag, lokalsituation och befolkningsprognos. Detta möjliggör en utökning av enheterna med fler elever på såväl Paradisskolan, Skogshöjdens skola och Strömslundsskolan.

Genom att avveckla Kronan 4-9 och erbjuda elever från nuvarande Kronan åk 4-9 placering på skolor i västra och östra planeringsområdena kan rätten till en likvärdig utbildning tillgodoses i högre grad. Fler elever får ökad tillgång till behöriga lärare. Förändringen förväntas bidra till högre måluppfyllelse utifrån en mer heterogen elevsammansättning.

Grundskolans uppgift innefattar till viss del även fostran och det är av stort värde att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan. Tolerans och förståelse för andra perspektiv är centrala delar i individens utveckling.⁶⁸ Både eleverna vid Kronan 4-9 och mottagande skolor kan gynnas av en mer heterogen elevsammansättning.

---

⁶⁸ SOU 2020:28 s. 177; Prop. 2009/10:165 s. 377.

Förvaltningens bedömning utifrån pedagogiskt perspektiv och omvärldsbevakning att det är viktigt att eleverna omfattas av de organisatoriska förändringarna i så låg ålder som möjligt. Förslaget är avgränsat till att gälla årskurs 4-9, utifrån organisatoriska förutsättningar på mottagande skolor.

Elever på Kronan 4-9 erbjuds upphandlad skolskjuts utifrån kriterierna i skolskjutsbestämmelserna. En upphandlad skolskjuts innebär att eleverna inte åker med allmänna kommunikationsmedel, utan erbjuds en skolskjuts som tar eleverna direkt till skolan på 20-25 min. Erfarenhet från de kommuner som genomfört strukturella förändringar visar på vikten av att erbjuda goda transporter som ett incitament för att elever i högre utsträckning ska stanna kvar på den skola de erbjuds placering på, även om den inte ligger närmast hemmet. I arbetet med placering av elever på annan skola inför läsåret 2021/2022 ska särskild hänsyn tas till elevens nuvarande sociala kontext utifrån barnets bästa och för att förändringen ska bli så positiv som möjligt.

Förändringen förväntas sammantaget leda till effektivitetsvinster i form av förtätning av elevgrupper och bättre nyttjande av personalresurser. Möjligheten att skapa hållbara skolenheter inom staden förväntas därigenom öka, vilket ytterligare understödjer nämndens och skolornas uppdrag.

Ekonomiska konsekvenser

Att erbjuda elever i nuvarande åk 4-9 från Kronan F-9 placering på andra kommunala skolor kommer att medföra kostnader i form av skolskjuts. Skolskjuts planeras att ske i form av upphandlade bussar från stadsdelen Kronogården till Stavreskolan, Lyrfågelskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan och Skogshöjdens skola. Kostnaderna för den utökade skolskjutsen beräknas årligen uppgå till 800-1,1 Mkr på årsbasis⁶⁹ och den omfattar ca 210 elever⁷⁰.

	Ökade kostnader
Skolskjuts	800 tkr - 1,1 mkr*

* beräkningen gäller elever i Kronan 4-9, men utgår ifrån att upphandling sker samordnat för elever från Frälsegårdsskolan åk 4-6.

⁶⁹ Beräknat på elever vid Kronan 4-9, men beräkningen utgår ifrån att upphandling sker samordnat också för elever från Frälsegårdsskolan åk 4-6. Totalkostnaden för skolskjuts Kronan 4-9 och Frälsegårdsskolan 4-6 beräknas uppgå till 1,1-1,4 mkr.

⁷⁰ Beräknat på antal inskrivna elever i åk 3-8, augusti 2020.

Förslaget ur ett barnrättsperspektiv

Barn och ungdomar som berörs

Förslaget berör främst elever på Kronan, Stavreskolan, Lyrfågelskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan och Skogshöjdens skola.

Barnens och ungdomarnas åsikter

Barnens åsikter kring förslaget om framtida skolorganisationen har inte inhämtats i det inledande skedet. Att tillfråga barnen direkt om vilka skolenheter som ska finnas kvar och vilka som ska läggas ner anser förvaltningen strida mot barnets bästa då det med hänsyn till elevernas ålder och mognad kan vara svårt att bilda sig en uppfattning ur helhetsperspektiv.

Vårdnadshavarna, som företrädare för eleverna, kommer få möjlighet att lämna synpunkter på de framtagna förslagen i den medborgardialog som kommer att genomföras innan beslut fattas.

Elevernas delaktighet kommer vara en viktig del i genomförandet av eventuella förändringar.

Konsekvenser för barn och ungdomar ur ett barnrättsperspektiv

- *Rätt till liv och utveckling*

Att omorganisera Kronan till en F-3-skola och utnyttja den kapacitet som finns på andra kommunala grundskolor innebär att effektivitetsvinster kan göras. Eleverna i åk 4-9 på nuvarande Kronan erbjuds undervisning på skolor i västra och östra planeringsområdet. Effektivitetsvinster i form av förtätning av elevgrupper och bättre nyttjande av personalresurser innebär att mer resurser kan användas till undervisning och därmed också till stöd för de elever som är i behov av det. Det är av stort värde att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan. Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling.

- *Likarättsbehandling*

Förslaget gör att alla barn i högre grad får samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

- *Rätt till likvärdig utbildning*

Att erbjuda elever från nuvarande Kronan placering på andra skolor i västra och östra planeringsområdena bidrar till en mer heterogen elevsammansättning, vilket bidrar till att rätten till en likvärdig utbildning i högre grad tillgodoses. Fler elever får dessutom ökad tillgång till behöriga

lärare vilket förväntas bidra till en högre måluppfyllelse. Att skapa möjligheter för ett effektivare resursutnyttjande innebär ökade möjligheter för alla elever att få en undervisning som syftar till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag samt fysisk och psykisk förmåga. Förslaget bedöms därför tillgodose alla barns rätt till en likvärdig utbildning.

- *Övriga konsekvenser*

Att utveckla Kronan 4-9 innebär att elever kommer få ett längre avstånd till den skola de anvisas till. Fler elever som bor i detta område kommer därför bli berättigade till skolskjuts. Eleverna kommer erbjudas upphandlad skolskjuts, vilket innebär att de inte åker med allmänna kommunikationsmedel, utan erbjuds en skolskjuts som tar dem direkt till skolan.

Utredning och fastställande av barnets bästa

Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnets rätt till stöd och utveckling och att det i högre grad än idag tillgodoser alla barns rätt till en likvärdig utbildning. Förslaget tillgodoser alla barns lika rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering. De elever som berörs av förändringarna och som har särskilda behov bedöms kunna få sina behov tillgodosedda på den nya skolenheten. Att elever får ett längre avstånd till den skola de anvisas till kompenseras med att fler elever som bor i detta område kommer bli berättigade till upphandlad skolskjuts direkt till skolan.

Barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden riskerar ett liv i utanförskap och därmed är förvaltningens bedömning att insatser för fullföljda studier är att se till barns bästa i enlighet med barnkonventionen.⁷¹ Förvaltningens bedömning utifrån ett barnrättsligt perspektiv är att möjligheten som omorganisationen innebär utifrån de olika perspektiven uppväger det faktum att eleverna kommer att behöva åka skolskjuts en kortare sträcka till de nya skolorna. Utifrån dessa faktorer bedöms förslaget som helhet innebära att barnets bästa sätts i främsta rummet.

---

⁷¹ Regeringskansliet, Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation, 2018, s. 45.

6.1.2 Fräsegårdsskolan F-6

Utbildningsförvaltningens förslag

Fräsegårdsskolan åk F-6 avvecklas från och med augusti 2021.

Utbildningsförvaltningens motivering

Förslaget innebär att elever i åk F-6 från och med höstterminen 2021 erbjuds placering på andra kommunala grundskolor utifrån *Riktlinjer för placering av elever* och Utbildningsförvaltningens rutin. De ca 110 eleverna på Fräsegårdsskolan åk F-3 blir i första hand erbjudna placering på Kronan F-3. De ca 60 eleverna på Fräsegårdsskolan åk 4-6 blir i första hand erbjudna placering på Stavreskolan, Lyrfågelskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan och Skogshöjdens skola.

Utbildningsförvaltningen har under lång tid genomfört insatser för att kompensera för elevernas socioekonomiska förutsättningar, men trots det har skolresultaten inte ökat i tillräcklig omfattning. Mot bakgrund av målpuppfyllelsen på Fräsegårdsskolan bedömer Utbildningsförvaltningen att skolan inte i tillräckligt stor utsträckning lyckats kompensera för elevernas bakgrund och förutsättningar inom ramen för den nuvarande organisationen. Den pedagogiska segregationen är påtaglig på Fräsegårdsskolan trots förvaltningens tidigare insatser. För att en omorganisation ska få effekt och inte riskera att skapa pedagogisk segregation på en annan enhet, behöver det noggrant övervägas vilka enheter som kan vara föremål för att ta emot elever. Förvaltningens bedömning är därför att placering i första hand ska ske på ovan nämnda skolor.

Genom omorganisationen av Kronan bedöms förslaget att elever från Fräsegårdsskolan F-3 placeras på Kronan F-3 vara genomförbart. Utbildningsförvaltningens bedömning är att förslaget om att skolor inom östra och västra skolområdet ska ta emot fler elever är genomförbart utifrån rådande elevunderlag, lokalsituation och befolkningsprognos. Förändringarna kommer innebära mer heterogena elevgrupper i åk 4-6 avseende elevers socioekonomiska bakgrund.

Kapaciteten avseende elevplatser i Östra planeringsområdet bedöms vara högre än antalet elever i upptagningsområdet utifrån befolkningsprognos och nuvarande elevströmningar. Detta möjliggör en utökning med fler elever på Stavreskolan. Lyrfågelskolan har ett söktryck från elever från andra planeringsområden. För att kunna möjliggöra omorganisationen och erbjuda

en del av eleverna från Frälsegårdsskolan 4-6 plats på Lyrfågelskolan är det rektors och förvaltningens bedömning att det behövs ytterligare skollokaler inom Lyrfågelskolans organisation.

På skolorna i det västra planeringsområdet bedöms det också finnas en överkapacitet utifrån rådande elevunderlag, lokalsituation och befolkningsprognos. Detta möjliggör en utökning av enheterna med fler elever på såväl Paradisskolan, Skogshöjdens skola och Strömslundsskolan.

Genom att avveckla Frälsegårdsskolan F-6 och erbjuda elever från nuvarande Frälsegårdsskolan åk 4-6 placering på skolor i västra och östra planeringsområdet kan rätten till en likvärdig utbildning tillgodoses i högre grad. Fler elever får ökad tillgång till behöriga lärare. Förändringen förväntas bidra till högre måluppfyllelse utifrån en mer heterogen sammansättning.

Grundskolans uppgift innefattar till viss del även fostran och det är av stort värde att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan. Tolerans och förståelse för andra perspektiv är centrala delar i individens utveckling.⁷² Både eleverna vid Frälsegårdsskolan 4-6 och mottagande skolor kan gynnas av en mer heterogen elevsammansättning.

Förvaltningens bedömning utifrån pedagogiskt perspektiv och omvärldsbevakning att det är viktigt att eleverna omfattas av de organisatoriska förändringarna i så låg ålder som möjligt. Förslaget är avgränsat, avseende placering på skolor i östra och västra planeringsområdena, till att gälla årskurs 4-6 utifrån organisatoriska förutsättningar på de mottagande skolorna.

Elever på Frälsegårdsskolan 4-6 erbjuds upphandlad skolskjuts utifrån kriterierna i skolskjutsbestämmelserna. En upphandlad skolskjuts innebär att eleverna inte åker med allmänna kommunikationsmedel, utan erbjuds en skolskjuts som tar eleverna direkt till skolan. Erfarenhet från de kommuner som genomfört strukturella förändringar visar på vikten av att erbjuda goda transporter som ett incitament för att elever i högre utsträckning ska stanna kvar på den skola de erbjuds placering på, även om den inte ligger närmast hemmet. I arbetet med placering av elever på annan skola inför läsåret 2021/2022 ska särskild hänsyn tas till elevens nuvarande sociala kontext utifrån barnets bästa och för att förändringen ska bli så positiv som möjligt.

---

⁷² SOU 2020:28 s. 177; Prop. 2009/10:165 s. 377.

Förändringen förväntas sammantaget leda till effektivitetsvinster i form av förtätning av elevgrupper, minskade lokalkostnader och bättre nyttjande av personalresurser. Möjligheten att skapa hållbara skolenheter inom staden och i större utsträckning understödja nämndens och skolornas uppdrag förväntas därigenom öka.

Förslaget skapar också möjlighet att flytta förskolan Stallet till delar av Fräsegårdsskolans lokaler. Stallet är en av de förskolor som har relativt omfattande arbetsmiljöproblem och där finns stora brister i byggnadens tekniska funktion.⁷³ Därtill finns ett beslut från Miljöförvaltningen om att ventilationen i köket snarast behöver förbättras. Om förslaget genomförs föreslår förvaltningen att en utredning påbörjas för att se över möjligheterna att gå ur nuvarande Stallets lokaler och ställa om delar av Fräsegårdsskolans lokaler till förskola⁷⁴ enligt ordinarie lokalplaneringsprocess.

Ekonomiska konsekvenser

Att erbjuda elever i nuvarande åk 4-6 från Fräsegårdsskolan F-6 placering på andra kommunala skolor kommer att medföra kostnader i form av skolskjuts. Skolskjuts planeras att ske i form av upphandlade bussar från stadsdelen Kronogården till Stavreskolan, Lyrfågelskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan och Skogshöjdens skola. Kostnaderna för den utökade skolskjutsen beräknas årligen uppgå till 270-350 tkr⁷⁵.

Förslaget bedöms inte innebära några omfattande omställningskostnader av Kronans lokaler. Vissa kostnader för flytt och anpassning av klassrumsmöbleringar för elever i åk F-3 kan uppstå.

---

⁷³ Utbildningsnämnden, Lokalförsörjningsplan 2021-2025, Dnr: 2020/00214, 2020-06-16.

⁷⁴ I samma byggnad som Fräsegårdsskolan hade förskolan Fölet sin verksamhet t.o.m. juni 2020, (1,5 avdelning).

⁷⁵ Beräknat på elever vid Fräsegårdsskolan 4-6, men beräkningen utgår ifrån att upphandling sker samordnat också för elever från Kronan åk 4-9. Totalkostnaden för skolskjuts Kronan 4-9 och Fräsegårdsskolan 4-6 beräknas uppgå till 1,1-1,4 Mkr.

	Kostnad 2020	Årlig kostnad om alternativet genomförs	Avsättning fristående verksamhet från grundskolan ram.
Alt 1: Oförändrad skolorganisation	1,6 mkr	1,6 mkr	362 tkr
Alt 2: Avveckling av Frälsegårdsskolan F-6 <ul style="list-style-type: none"> • Omställningskostnader Kronan* • Skolskjutskostnader**		270-350 tkr	-362 tkr

* Kostnaden är ej kalkylerad ännu.

** Beräknat på elever vid Frälsegårdsskolan 4-6, men beräkningen utgår ifrån att upphandling sker samordnat också för elever från Kronan åk 4-9.

Kronan och Frälsegårdsskolan har idag en sammanlagd överkapacitet på ca 170 platser, vilket ökar lokalkostnaden per elev. Det är av största vikt att våra lokaler används optimalt. Dels för att hålla nere lokalkostnaden per elev, dels för att undvika onödigt höga avsättningar för kompensation till fristående verksamhet.

Förslaget ur ett barnrättsperspektiv

Barn och ungdomar som berörs

Förslaget berör främst elever på Frälsegårdsskolan, Kronan, Stavreskolan, Lyrfågelskolan, Strömslundsskolan, Paradisskolan och Skogshöjdens skola.

Barnens och ungdomarnas åsikter

Barnens åsikter kring förslaget om framtida skolorganisationen har inte inhämtats i det inledande skedet. Att tillfråga barnen direkt om vilka skolenheter som ska finnas kvar och vilka som ska läggas ner anser förvaltningen strida mot barnets bästa då det med hänsyn till elevernas ålder och mognad kan vara svårt att bilda sig en uppfattning ur helhetsperspektiv.

Vårdnadshavarna, som företrädare för eleverna, kommer få möjlighet att lämna synpunkter på de framtagna förslagen i den medborgardialog som kommer att genomföras innan beslut fattas.

Elevernas delaktighet kommer vara en viktig del i genomförandet av eventuella förändringar.

Konsekvenser för barn och ungdomar ur ett barnrättsperspektiv

- *Rätt till liv och utveckling*

Att utveckla Fräsegårdsskolan och utnyttja den kapacitet som finns på andra kommunala grundskolor innebär att effektivitetsvinster kan göras. Eleverna i F-3 på nuvarande Fräsegårdsskolan erbjuds i första hand undervisning på Kronan medan eleverna i åk 4-6 erbjuds undervisning på skolor i västra och östra planeringsområdet. Effektivitetsvinster i form av förtätning av elevgrupper och bättre nyttjande av personalresurser innebär att mer resurser kan användas till undervisning och därmed också till stöd för de elever som är i behov av det. Det är av stort värde att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan. Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling.

- *Likarättsbehandling*

Förslaget gör att alla barn i högre grad får samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

- *Rätt till likvärdig utbildning*

Att erbjuda elever från nuvarande Fräsegårdsskolan placering på andra skolor i västra och östra planeringsområdena bidrar till en mer heterogen elevsammansättning, vilket bidrar till att rätten till en likvärdig utbildning i högre grad tillgodoses. Fler elever får dessutom ökad tillgång till behöriga lärare vilket förväntas bidra till en högre måluppfyllelse. Att skapa möjligheter för ett effektivare resursutnyttjande innebär ökade möjligheter för alla elever att få en undervisning som syftar till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag samt fysisk och psykisk förmåga. Förslaget bedöms därför tillgodose alla barns rätt till en likvärdig utbildning.

- *Övriga konsekvenser*

Att utveckla Fräsegårdsskolan innebär att en del av eleverna får ett längre avstånd till den skola de anvisas till. Fler elever som bor i detta område kommer därför bli berättigade till skolskjuts. Eleverna kommer erbjudas upphandlad skolskjuts, vilket innebär att de inte åker med allmänna kommunikationsmedel, utan erbjuds en skolskjuts som tar dem direkt till skolan.

Utredning och fastställande av barnets bästa

Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling och att det i högre grad än idag tillgodoser alla barns rätt till en likvärdig utbildning. Förslaget tillgodoser alla barns lika rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering. De elever som berörs av förändringarna och som har särskilda behov bedöms kunna få sina behov tillgodosedda på den nya skolenheten. Att en del elever får ett längre avstånd till den skola de anvisas till kompenseras med att fler elever som bor i detta område kommer bli berättigade till upphandlad skolskjuts direkt till skolan.

Barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden riskerar ett liv i utanförskap och därmed är förvaltningens bedömning att insatser för fullföljda studier är att se till barns bästa i enlighet med barnkonventionen.⁷⁶ Förvaltningens bedömning utifrån ett barnrättsligt perspektiv är att möjligheten som omorganisationen innebär utifrån de olika perspektiven uppväger det faktum att eleverna kommer att behöva åka skolskjuts en kortare sträcka till de nya skolorna. Utifrån dessa faktorer bedöms förslaget som helhet innebära att barnets bästa sätts i främsta rummet.

6.1.3 Velanda F-6

Utbildningsförvaltningens förslag

Velanda skola F-6 avvecklas från och med augusti 2021.

Utbildningsförvaltningens motivering

Förslaget innebär att de ca 130 elever som idag går på Velanda skola från och med höstterminen 2021 erbjuds placering på andra kommunala grundskolor utifrån *Riktlinjer för placering av elever* och Utbildningsförvaltningens rutin. Elever på Velanda skola åk F-6 kommer i första hand bli erbjudna placering på Sylteskolan F-9.

I en förstudie⁷⁷ avseende skolor och förskolor i Velanda konstateras att skollokaler (både förskolor och skola) är i stort behov av renovering, samt att skolan är underdimensionerad och ej ändamålsenlig för den verksamhet

---

⁷⁶ Regeringskansliet, Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation, 2018, s. 45.

⁷⁷ Utbildningsnämnden, Förstudie förskola och grundskola i Velanda, Dnr: 2017/00413, 2019-04-02.

som bedrivs. Omfattande renoveringar och/eller nybyggnation behövs. Samtliga förslag är mycket kostsamma.

Årshyran för Velandas skola är för närvarande 1,3 Mkr/år. Det förslag som förstudien förespråkar är en nybyggnation av en kombinerad förskola och grundskola och skulle innebära en investeringskostnad för fastighetsägaren som gör att årshyran för Utbildningsförvaltningen istället skulle bli 8,6 Mkr/år. Under tiden för nybyggnation skulle eleverna och skolans verksamhet behöva utlokaliseras till tillfälliga lokaler eller annan närliggande skola för att tillgodose en fortsatt undervisning i ändamålsenliga lokaler, vilket skulle innebära ytterligare kostnader.

Nybyggda Sylteskolan F-9 kan inrymma samtliga elever från Velandas skola åk F-6 och elever på Velandas skola har redan idag undervisning i moderna språk och hemkunskap, på Sylteskolan från åk 6. Velandas skola har kostnader för bussresor till och från viss undervisning på Sylteskolan. När elever slutar årskurs 6 på Velandas skola är det redan idag Sylteskolan F-9 som tar emot eleverna, om inte ett aktivt skolval görs till annan skola.

Velandas skola är en liten skolenhet med homogen elevsammansättning och antalet grundskoleelever i Velandas förväntas enligt stadens befolkningsprognos vara i stort sett oförändrat eller något minskande de kommande åren. Skolans storlek gör att den inte blir ekonomiskt hållbar utifrån sitt elevunderlag.

Att eleverna i nuvarande Velandas skola istället erbjuds plats på Sylteskolan skulle innebära en större skolenhet med möjlighet till en mer gynnsam organisation där elevhälsopersonal och rektorsresurs kan nyttjas bättre. Större enheter möjliggör också driftsfördelar inom Serviceförvaltningens verksamheter (kök och lokalvård med mera). Större skolor med fler lärartjänster har större möjligheter att organisera sig på ett flexibelt och hållbart sätt som möter skollagens krav på behörighet. På en större skola finns ofta mer än en lärare per ämne, vilket ger bättre förutsättningar för professionell utveckling både inom ämnen och mellan ämneskategorier. Lärare får då större möjlighet att planera, genomföra och följa upp sin undervisning tillsammans med kollegor.

Med hänsyn till det korta avstånd som föreligger mellan Velandas skola och Sylteskolan (ca 4 km och ca 12 minuter med skolskjuts), att Velandas skola är en liten skola och att det finns utrymme för betydligt fler elever på

Sylteskolan, är Utbildningsförvaltningens uppfattning att det inte är försvarbart att bygga en ny skola i Velanda. Att bygga en ny skola i Velanda skulle inte bidra till likvärdighet och inte vara hållbart utifrån ett pedagogiskt och ekonomiskt perspektiv.

När det gäller Sylteskolan har Utbildningsförvaltningen under lång tid genomfört insatser för att kompensera för elevernas socioekonomiska förutsättningar, men trots det har skolresultaten på Sylteskolan inte ökat i tillräcklig omfattning. Mot bakgrund av måluppfyllelsen bedömer Utbildningsförvaltningen att det kompensatoriska arbetet i relation till elevernas socioekonomiska bakgrund inte varit tillräckligt. Genom att avveckla Velanda skola och erbjuda elever från Velanda skola placering på Sylteskolan kan rätten till en likvärdig utbildning tillgodoses i högre grad. Grundskolans uppgift innefattar till viss del även fostran och det är av stort värde att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan.⁷⁸ Tolerans och förståelse för andra perspektiv är centrala delar i individens utveckling. Förslaget innebär att eleverna vid både Velanda skola och vid Sylteskolan kan gynnas av en mer heterogen elevsammansättning.

Förvaltningens bedömning är, utifrån pedagogiskt perspektiv och genom omvärldsbevakning, att det är viktigt att eleverna omfattas av de organisatoriska förändringarna i så låg ålder som möjligt. Förvaltningen föreslår därför att hela Velanda skola avvecklas från förskoleklass till åk 6.

Elever som i dagsläget går i Velanda skola får undervisning i nybyggda, ändamålsenliga lokaler på Sylteskolan. För att säkerställa trygghet för elever och vårdnadshavare kommer upphandlad skolskjuts erbjudas eleverna utifrån kriterierna i skolskjutsbestämmelserna. En upphandlad skolskjuts innebär att eleverna inte åker med allmänna kommunikationsmedel, utan erbjuds en skolskjuts som tar eleverna direkt till Sylteskolan.

Förändringen förväntas sammantaget leda till stora effektivitetsvinster i form av förtätning av elevgrupper, minskade lokalkostnader och bättre nyttjande av personalresurser. Möjligheten att skapa hållbara skolenheter inom staden och i större utsträckning understödja nämndens och skolornas uppdrag förväntas därigenom öka. Elevsammansättningen på de berörda skolenheterna förväntas bli mer heterogen.

---

⁷⁸ SOU 2020:28 s. 177; Prop. 2009/10:165 s. 377.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär en ökad kostnad för nämnden i form av skolskjutskostnader om ca 720-940 tkr, men minskade lokalkostnader om 1,3 mkr från och med 2022. Direkt vid avveckling minskar lokalkostnaden per elev, vilket innebär att Utbildningsnämndens avsättning till fristående verksamhet sjunker med 294 tkr. Eftersom det inte längre bedrivs någon skolverksamhet i lokalerna ska kostnaden inte ingå i bidrag på lika villkor. Kommunconcernen undviker också en investering om ca 120-130 mkr⁷⁹ som skulle generera en årlig hyreskostnad om 8,6 mkr och en högre avsättning till fristående verksamhet på ca 1,4 mkr.

	Kostnad 2020	Årlig kostnad om alternativet genomförs	Avsättning fristående verksamhet från grundskolan ram.
Alt 1: Oförändrad skolorganisation, nybyggnation av förskola och skola i Velandå.	1,3 mkr	8,6 mkr	1,4 mkr
Alt 2: Avveckling av Velandå skola <ul style="list-style-type: none"> • Rivningskostnader • • Restvärde • • skolskjutskostnader	> 1 mkr* 3,5 mkr	 720-940 tkr	 -0,3 mkr

* Rivningskostnader har inte beräknats då det varierar mellan olika rivningsobjekt beroende på komplexitet. Minst 1 Mkr

Sylteskolan har idag en överkapacitet på ca 440 platser, vilket ökar lokalkostnaden per elev. Det är av största vikt att våra lokaler används optimalt. Dels för att hålla nere lokalkostnaden per elev, dels för att undvika onödigt höga avsättningar för kompensation till fristående verksamhet.

⁷⁹ Beräknad investering utifrån förstudien som omfattar förskola och skola i Velandå.

Förslaget ur ett barnrättsperspektiv

Barn och ungdomar som berörs

Förslaget berör elever i Velandas skola och Sylteskolan F-6.

Barnens och ungdomarnas åsikter

Barnens åsikter kring förslaget om framtida skolorganisationen har inte inhämtats i det inledande skedet. Att tillfråga barnen direkt om vilka skolenheter som ska finnas kvar och vilka som ska läggas ner anser förvaltningen strida mot barnets bästa då det med hänsyn till elevernas ålder och mognad inte är möjligt att bilda sig en uppfattning ur helhetsperspektiv.

Vårdnadshavarna, som företrädare för eleverna, kommer få möjlighet att lämna synpunkter på de framtagna förslagen i den medborgardialog som kommer att genomföras innan beslut fattas.

Elevernas delaktighet kommer vara en viktig del i genomförandet av eventuella förändringar.

Konsekvenser för barn och ungdomar ur ett barnrättsperspektiv

- *Rätt till liv och utveckling*

Att utveckla Velandas skola och utnyttja den överkapacitet som finns på Sylteskolan innebär att undervisningen kan bedrivas effektivare. Eleverna på nuvarande Velandas skola erbjuds undervisning i nybyggda och ändamålsenliga lokaler på Sylteskolan. Mindre resurser behöver användas till lokaler vilket innebär att mer resurser kan användas till undervisning och därmed också till stöd för de elever som är i behov av det. Det är av stort värde att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan. Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling.

- *Likarättsbehandling*

Förslaget gör att alla barn i högre grad får samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

- *Rätt till likvärdig utbildning*

Att erbjuda elever från Velandas skola placering på Sylteskolan bidrar till en mer heterogen elevsammansättning, vilket bidrar till att rätten till en likvärdig utbildning i högre grad tillgodoses. Att skapa möjligheter för ett effektivare resursutnyttjande innebär ökade möjligheter för elever att få en undervisning som syftar till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet,

anlag samt fysisk och psykisk förmåga. Förslaget bedöms därför tillgodose alla barns rätt till en likvärdig utbildning.

- *Övriga konsekvenser*

Att avveckla Velandas skola innebär att elever får ett längre avstånd till den geografiskt mest närliggande skolan. Fler elever som bor i detta område kommer därför bli berättigade till skolskjuts. Avståndet mellan Velandas skola och Sylteskolan är ca 4 km och det tar ungefär 12 minuter med skolskjuts och bedöms därmed vara fullt godtagbar. Eleverna kommer erbjudas upphandlad skolskjuts som tar dem direkt till skolan.

Utredning och fastställande av barnets bästa

Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling och att det i högre grad än idag tillgodoser alla barns rätt till en likvärdig utbildning. Förslaget tillgodoser alla barns lika rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

De elever som berörs av förändringarna och som har särskilda behov bedöms i högre grad kunna få sina behov tillgodosedda på den nya skolenheten. En större skolenhet ger bättre förutsättningar för att organisera verksamheten utifrån elevens behov och elevhälsans resurser finns tillgängliga i högre grad.

Att elever får ett längre avstånd till geografiskt mest närliggande skolan kompenseras med att fler elever som bor i detta område kommer bli berättigade upphandlad skolskjuts direkt till skolan. Utifrån dessa faktorer så bedöms förslaget som helhet innebära att barnets bästa sätts i främsta rummet.

6.1.4 Välkomsten

Utbildningsförvaltningens förslag

Välkomstens verksamhet flyttas från Lyrfågelskolan från och med augusti 2021.

Utbildningsförvaltningens motivering

Välkomstens verksamhet är idag placerad på Lyrfågelskolan F-9. En elevs placering på Välkomsten får enligt skollag uppgå till max 8 veckor.

Undervisningen på Välkomsten aktualiseras således en kort tidsperiod och för ett fåtal elever. Under tiden för placeringen på Välkomsten har eleverna en underliggande skolplacering baserat på val eller närhetsprincipen.

Utbildningsförvaltningens bedömning är att den plats Välkomsten använder på Lyrfågelskolan kan nyttjas bättre genom att göra plats för fler elever i den ordinarie undervisningen, i syfte att skapa en mer heterogen elevsammansättning över tid. Att flytta Välkomstens verksamhet och därmed göra plats för fler elever, är en förutsättning för att förslagen kring omorganisation av Kronan och avveckling av Frälsegårdsskolan ska kunna genomföras.

Förvaltningen bedömer att det finns flera möjliga alternativ att lokalisera verksamheten i ändamålsenliga lokaler på annan plats. Förslag på var Välkomsten placeras presenteras i samband med Utbildningsnämndens sammanträde i november 2020.

Ekonomiska konsekvenser

I samband med flytt uppstår vissa flyttkostnader, men dessa bedöms som marginella och hanteras inom befintligt anslag.

Förslaget ur ett barnrättsperspektiv

Barn och ungdomar som berörs

Nyanlända elever i grundskolan och grundsärskolan samt elever i grundskolan och grundsärskolan som inte är nyanlända enligt skollagen, men som har börjat skolan i Sverige efter att tidigare ha bott utomlands.

Barnens och ungdomarnas åsikter

Barnens åsikter kring förslaget om framtida skolorganisationen har inte inhämtats i det inledande skedet. Att tillfråga barnen direkt om i vilka lokaler denna verksamhet ska placeras anser förvaltningen strida mot barnets bästa då det med hänsyn till elevernas ålder och mognad kan vara svårt att bilda sig en uppfattning ur helhetsperspektiv.

Vårdnadshavarna, som företrädare för eleverna, kommer få möjlighet att lämna synpunkter på de framtagna förslagen i den medborgardialog som kommer att genomföras innan beslut fattas.

Elevernas delaktighet kommer vara en viktig del i genomförandet av eventuella förändringar.

Konsekvenser för barn och ungdomar ur ett barnrättsperspektiv

- *Rätt till liv och utveckling*

Det är få elever som berörs och eleverna är placerade på Välkomsten en kort tid. Förvaltningen säkerställer att lokaler och övriga omständigheter kommer

att vara likvärdiga med de som finns på Lyrfågelskolan. Förvaltningen bedömer att förslaget tillgodoser barnens rätt till stöd och utveckling.

- *Likarättsbehandling*

Förslaget tillgodoser att alla barn har samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

- *Rätt till likvärdig utbildning*

Flytten av verksamheten frigör plats för fler elever i ordinarie undervisning på Lyrfågelskolan, vilket bedöms bidra till mer heterogena elevsammansättningar, och till att rätten till en likvärdig utbildning i högre grad tillgodoses.

Utredning och fastställande av barnets bästa

Utbildningsförvaltningen bedömer att förslaget tillgodoser barnens rätt till stöd och utveckling och att det i högre grad tillgodoser rätten till en likvärdig utbildning. Förslaget tillgodoser att alla barn har samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering. Utifrån dessa faktorer bedöms förslaget som helhet innebära att barnets bästa sätts i främsta rummet.

6.2 Nya riktlinjer för skolplacering av elever inom Trollhättans stad

Utbildningsförvaltningens förslag

För att uppnå en förändring av nuvarande elevsammansättning föreslår förvaltningen följande riktlinjer för placering av elever inom den kommunala grundskoleorganisationen.

1. Vårdnadshavares önskemål

Elev placeras utifrån vårdnadshavares aktiva skolval, så länge det inte åsidosätter en annan elevs rätt till skolplacering nära hemmet. Om antalet sökande elever är högre än antalet elevplatser tillämpas lottning.

Syskonförtur tillämpas.

2. Närhetsprincipen

Om vårdnadshavare inte gjort ett aktivt skolval eller om eleven inte fått plats på önskad skola, placeras eleven enligt närhetsprincipen till en skola nära hemmet. Utbildningsnämndens bestämmelser om skolskjuts reglerar elevernas rätt till skolskjuts.

3. Elever från annan kommun

Om vårdnadshavare önskar att en elev ska placeras i Trollhättan Stad och det inte föreligger särskilda skäl, kan eleven tas emot i mån av plats. Om fler elever från annan kommun önskar placering än antalet platser som kan erbjudas, tillämpas lottning. Om särskilda skäl föreligger har elev samma rätt till placering som elever folkbokförda i Trollhättan.

Motivering

Det finns idag en praxis men ingen fastställd riktlinje eller rutin för hur placering av elever sker och vilken turordning som tillämpas. Elever i Trollhättan som inte gjort ett aktivt val placeras i dagsläget på skolor utifrån geografiska upptagningsområden. Detta innebär att elever folkbokförda inom ett område tillhör en viss skolenhet om elevens vårdnadshavare inte aktivt valt en annan skola. Elev som bor inom en skolas upptagningsområde är garanterad plats på denna så kallade "hemskola". Hemskolan kan idag inte neka eleven plats, vilket innebär ekonomiska och organisatoriska svårigheter för skolenheterna och går utöver skollagens krav.

Förslaget är utformat i enlighet med de krav som följer av skollagen och ersätter nuvarande geografiska upptagningsområden. De nya riktlinjerna skapar större möjligheter för huvudmannen att organisera verksamheten. Huvudmannen får i och med detta förslag större möjligheter att skapa skolenheter med en mer heterogen elevsammansättning, till exempel genom att elever från vissa bostadsområden på Sylte, erbjuds plats på Skoftebyskolan istället för på Sylteskolan, inför sin skolstart i förskoleklass.

Förslaget innebär att elever som inte gör ett aktivt skolval placeras utifrån närhetsprincipen på en skola nära hemmet, vilket inte alltid betyder den absolut närmaste skolan. Elev som går i fristående skola och vill byta till kommunal skola behöver göra ett aktivt skolval och erbjuds placering enligt de nya riktlinjerna. Utbildningsförvaltningen kommer att upprätta en rutin för att administrera skolplaceringarna.

Lottning tillämpas redan idag och är en modell för urval som är objektiv och icke-diskriminerande.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget är kostnadsneutralt.

Förslaget ur ett barnrättsperspektiv

Barn och ungdomar som berörs

Samtliga elever i Trollhättans Stads grundskolor.

Barnens och ungdomarnas åsikter

Barnens åsikter har inhämtats genom att intervjuer har genomförts med elevgrupper på åtta av stadens nio 7-9-skolor.⁸⁰ Intervjuerna har tillfört kunskaper om orsakerna till att elever väljer att göra ett aktivt skolval.

Konsekvenser för barn och ungdomar ur ett barnrättsperspektiv

- *Rätt till liv och utveckling*

Förslaget är utformat utifrån gällande lagstiftning och ersätter nuvarande geografiska upptagningsområden, vilka kan medföra ekonomiska och organisatoriska svårigheter för enheterna. Förslaget innebär större möjligheter för huvudmannen att organisera verksamheten effektivt, vilket i sin tur innebär en bättre undervisningskvalitet. Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling.

- *Likarättsbehandling*

Förslaget gör att alla barn i högre grad får samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

- *Rätt till likvärdig utbildning*

Förslaget innebär större möjligheter för huvudmannen att skapa skolenheter med en mer heterogen elevsammansättning, vilket bidrar till att rätten till en likvärdig utbildning i högre grad tillgodoses. Detta innebär ökade möjligheter för alla elever att få en undervisning som syftar till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag samt fysisk och psykisk förmåga. Förslaget bedöms därför tillgodose alla barns rätt till en likvärdig utbildning.

Utredning och fastställande av barnets bästa

Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling och att det i högre grad än idag tillgodoser alla barns rätt till en likvärdig utbildning. Förslaget tillgodoser alla barns lika rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering. Utifrån dessa faktorer bedöms förslaget som helhet innebära att barnets bästa sätts i främsta rummet.

---

⁸⁰ Se bilaga 8.

6.3 Förslag till förändrade skolskjutsbestämmelser

Utbildningsförvaltningens förslag

Förutsatt att Utbildningsnämnden fattar beslut om att avveckla

Fräsegårdsskolan 4-6 samt Kronan 4-9 föreslås att skolskjutsbestämmelserna revideras för elever i åk 7-9, så att skolskjuts erhålls om avståndet till skolan är minst 3 km gångbar väg.

Motivering

Baserat på erfarenheter från andra kommuner som redan genomfört organisatoriska förändringar kopplat till skolsegregation och Utbildningsförvaltningens uppfattning utifrån de lokala förutsättningarna, bedöms förändrade skolskjutsbestämmelser vara en förutsättning för att en avveckling av Fräsegårdsskolan F-6 och Kronan 4-9 långsiktigt ska bidra till en minskad skolsegregation. Skolskjuts är ett viktigt incitament för att elever som erbjuds plats på annan skola än den geografiskt mest närliggande ska fortsätta sin skolgång på denna skola och inte senare välja en mer närliggande skola.

Enligt nuvarande skolskjutsbestämmelser har elever i åk 7-9 som bor minst 4 km gångbar väg från den skolan de är placerade på rätt till skolskjuts. Genom att ändra bestämmelserna till minst 3 km gångbar väg kan elever från Kronan 4-9 i många fall erhålla skolskjuts.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att fler elever än idag blir berättigade till skolskjuts, vilket medför ökade skolskjutskostnader. Beräkningarna nedan är uppskattningar som förvaltningen gjort i maj 2020 utifrån de upphandlade skolskjutsar som då fanns.

	Kostnad 2019	Beräknad kostnad efter eventuellt beslut
Skolskjutskostnad per år <ul style="list-style-type: none"> - Utökad rätt till skolskjuts för samtliga elever åk 7-9 i oförändrad skolorganisation - Skolskjuts för elever vid Fräsegårdsskolan 4-6 och Kronan 4-9 (vid beslut om nedläggning)	ca 11 mkr	ca 12,1 - 12,4 mkr <ul style="list-style-type: none"> - ca 100 tkr - ca 1,1 mkr - 1,4 mkr

Förslaget ur ett barnrättsperspektiv

Barn och ungdomar som berörs

Samtliga elever i åk 7-9 vid Trollhättans Stads grundskolor.

Barnens och ungdomarnas åsikter

Barnens åsikter har inhämtats genom att intervjuer har genomförts med elevgrupper på åtta av stadens nio 7-9-skolor.⁸¹ Intervjuerna har tillfört kunskaper om orsakerna till att elever väljer att göra ett aktivt skolval.

Konsekvenser för barn och ungdomar ur ett barnrättsperspektiv

- *Rätt till liv och utveckling*

Förslaget innebär att bestämmelserna ändras så att skolskjuts erhålls om avståndet är minst 3 km gångbar väg för elever i åk 7-9 istället för dagens 4 km. Detta innebär att fler elever blir berättigade till skolskjuts. Förvaltningen bedömer att förslaget är positivt avseende barnens rätt till stöd och utveckling.

- *Likarättsbehandling*

Förslaget gör att alla barn fortsatt får samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

- *Rätt till likvärdig utbildning*

Förslaget innebär att fler elever blir berättigade till skolskjuts, vilket är ett viktigt incitament för att elever som erbjuds plats på en annan skola än den geografiskt närmaste inte ska byta till en mer närliggande. Detta bedöms långsiktigt bidra till minskad skolegregation. Detta innebär ökade möjligheter för alla elever att få en undervisning som syftar till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag samt fysisk och psykisk förmåga. Förslaget bedöms därför tillgodose alla barns rätt till en likvärdig utbildning.

Utredning och fastställande av barnets bästa

Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling och att det i högre grad än idag tillgodoser alla barns rätt till en likvärdig utbildning. Förslaget tillgodoser alla barns lika rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering. Utifrån

---

⁸¹ Se bilaga 4.

dessa faktorer så bedöms förslaget som helhet innebära att barnets bästa sätts i främsta rummet.

6.4 Utökad vistelsetid på förskola

Utbildningsförvaltningens förslag

Utökade vistelsetider i förskola erbjuds till de barn som kan gynnas i sin språkutveckling i svenska.

Motivering

Förskolans kompensatoriska uppdrag skulle kunna stärkas ytterligare, genom en mer generös tillämpning av utökad vistelsetid för barn vars språkliga utveckling skulle kunna gynnas av detta.

Skollagen anger att barn som har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt ska erbjudas förskola. I förarbete till skollagen anges att ett sådant behov till exempel kan röra sig om barn med ett annat modersmål än svenska.⁸²

Förskolan har som störst betydelse för barn med ogynnsam socioekonomisk bakgrund och deltagande i förskoleverksamhet kan verka för att öka jämlikheten på utbildningsområdet för dessa barn. Förskoleverksamheten kan bidra till att språkkunskaper, både i det språk som används i verksamheten och i förstaspråket utvecklas.⁸³

Barn med ogynnsam socioekonomisk bakgrund har i många fall rätt till förskola 15 timmar i veckan. Ca 200 barn i Trollhättan i förskoleålder är inskrivna inom fristående pedagogisk omsorg. Pedagogisk omsorg ingår inte i skolväsendet och förskolans läroplan är bara vägledande för verksamheten. Pedagogisk omsorg har således inte samma krav avseende undervisning som förskolan.

Rektorerna inom förskolan uppskattar att ca 300 barn kan gynnas i sin språkliga utveckling av utökade vistelsetider i förskola.

Förslaget innebär att *Riktlinjer för erbjudande av plats i kommunal förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem* revideras.

---

⁸² Prop. 2009/10:165 s. 711.

⁸³ Vetenskapsrådet, En likvärdig förskola för alla barn, 2015, s. 21; Europeiska unionens råd, 2019/C 189/02.

Ekonomiska konsekvenser

En förändring av nuvarande riktlinjer för barnomsorgsplacering när det gäller utöka vistelsetider, skulle innebära en kostnadsökning motsvarande ca 15 mkr om ökningen sker under hela året, och ca 11 mkr om hänsyn tas till de tre sommarmånader då barn med allmän förskola inte har rätt till plats.

Förslaget ur ett barnrättsperspektiv

Barn och ungdomar som berörs

Barn som kan gynnas i sin språkutveckling i svenska.

Barnens och ungdomarnas åsikter

Barnens åsikter kring förslaget har inte inhämtats i det inledande skedet då det med hänsyn till barnens ålder och mognad kan vara svårt att bilda sig en uppfattning om förslaget.

Vårdnadshavarna, som företrädare för barnen, kommer få möjlighet att lämna synpunkter på de framtagna förslagen i den medborgardialog som kommer att genomföras innan beslut fattas.

Barnens delaktighet är en viktig del i förskolans verksamhet och därigenom kommer barnens åsikter beaktas i genomförandet av förslaget.

Konsekvenser för barn och ungdomar ur ett barnrättsperspektiv

- *Rätt till liv och utveckling*

Förslaget innebär att riktlinjerna för erbjudande av plats i förskolan revideras så att en mer generös tillämpning av utökad vistelsetid för barn vars språkliga utveckling skulle kunna gynnas kan användas. Förvaltningen bedömer att förslaget är positivt avseende barnens rätt till stöd och utveckling.

- *Likarättsbehandling*

Förslaget gör att alla barn i högre grad får samma rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering.

- *Rätt till likvärdig utbildning*

Förslaget innebär att fler barn blir berättigade utökad vistelsetid på förskola utifrån deras behov av språkutvecklande insatser. Detta innebär ökade möjligheter att alla barn ska få en undervisning som syftar till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag samt fysisk och psykisk förmåga. Förslaget bedöms därför tillgodose alla barns rätt till en likvärdig utbildning.

Utredning och fastställande av barnets bästa

Förvaltningen bedömer att förslaget generellt sett innebär positiva effekter för barnens rätt till stöd och utveckling och att det i högre grad än idag tillgodoser alla barns rätt till en likvärdig utbildning. Förslaget tillgodoser alla barns lika rättigheter och innebär inte någon form av diskriminering. Utifrån dessa faktorer så bedöms förslaget som helhet innebära att barnets bästa sätts i främsta rummet.

6.5 Förslag till fortsatt utredning

6.5.1. Utökad vistelsetid på fritidshem

Utbildningsförvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen utreder vidare om fritidshemmets kompensatoriska uppdrag ytterligare skulle kunna stärkas genom en mer generös tillämpning av utökad vistelsetid för elever vars språkliga och/eller sociala utveckling skulle kunna gynnas av detta.

Motivering

Utökad vistelsetid inom fritidshemmet kan skapa möjligheter att inom ramen för undervisningen ge elever ytterligare möjligheter att utveckla språkliga och sociala färdigheter. I dagsläget uppskattar förvaltningens rektorer att ca 250 barn som idag inte bedömts ha lagstadgad rätt till fritidshemsplacering eller utökade vistelsetider skulle kunna gynnas av detta.

Rektorernas bedömning är att åtgärden innebär ett ökat behov av utbildade lärare i fritidshem för att uppnå önskad effekt. Idag råder stor skillnad avseende behörighet mellan stadens olika fritidshem då vissa fritidshem saknar lärare behöriga för undervisning i fritidshem. Behov finns också av kompetenshöjande insatser inom språkutveckling. Utifrån att det råder osäkerhet kring genomförande och effekt i relation till kostnad, är förvaltningens bedömning att insatsen behöver utredas vidare.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för en sådan åtgärd är svår att uppskatta och varierar beroende på elevernas ålder och vistelsetid. Beräknad kostnad för elever som är 6-9 år är cirka 8 mkr och för elever som är 10-12 år cirka 4,8 mkr för hela året. Om placering ej erbjuds under sommarmånaderna uppgår kostnaderna till 6 mkr respektive 3,6 mkr.

6.5.2 Förskolan Stallet

Utbildningsförvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen utreder möjligheten att omlokalisera förskolan Stallets verksamhet till nuvarande Fräsegårdsskolans lokaler.

Motivering

På förskolan Stallet har relativt omfattande lokalproblem kunnat identifieras. I Utbildningsförvaltningens lokalförsörjningsplan konstateras att Utbildningsförvaltningen behöver utreda och föreslå lösningar på hur detta ska hanteras. Den utredning som genomförts av fastighetsägaren och dess underentreprenörer har visat på stora brister i byggnadens tekniska funktion.

Genom avvecklingen av Fräsegårdsskolan F-6 kommer skolans lokaler finnas tillgängliga för annan verksamhet. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att möjligheten till omlokalisering av förskolan Stallets verksamhet till nuvarande Fräsegårdsskolans lokaler utreds.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnad kommer tas fram i samband med att utredning sker och hanteras inom ramen för ordinarie lokalplaneringsprocess.

6.5.3 Hälltorpskolan

Utbildningsförvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen utreder möjligheten att flytta Hälltorpskolans verksamhet till Strömslundsskolan och upplåta Hälltorpskolans lokaler till förskolan Mioäpplets verksamhet.

Motivering

Hälltorpskolan är en liten skolenhet vilket inte gör den hållbar utifrån sitt elevunderlag. Ett litet elevunderlag gör det svårt att tillgodose skollagens krav.

Förvaltningens bedömning är att verksamheten generellt behöver resurseffektiviseras. Detta kan ske genom avveckling eller sammanslagning av små enheter till förmån för större, samt ett fullt utnyttjande av barn- och elevplatser inom befintliga enheter.

Elevhälsopersonal, ämneslärare och rektorsresurs kan nyttjas bättre och erbjudas en bättre arbetsmiljö om dessa inte behöver splittras mellan flera

små skolenheter. Större enheter möjliggör också driftsfördelar inom Serviceförvaltningens verksamheter (kök och lokalvård med mera).

På en större skola finns ofta mer än en lärare per ämne, vilket ger bättre förutsättningar för professionell utveckling både inom ämnen och mellan ämneskategorier. Lärare får då större möjlighet att planera, genomföra och följa upp sin undervisning tillsammans med kollegor. Kompensatorisk fördelning av lärarkompetens är en fråga som kommer att bli än mer aktuell framöver med en tilltagande lärarbrist.

Inom västra planeringsområdet och stadsdelen Hälltorp finns ett förväntat ökande behov av förskoleplatser, vilket delvis skulle kunna tillgodoses genom att ta Hälltorpskolan i anspråk för förskolans verksamhet.

Inom ramen för Utbildningsförvaltningens ambition att skapa hållbara skolenheter, samt det korta avstånd (ca 2 km) som föreligger mellan Hälltorpskolan och Strömslundsskolan, skulle en flytt av Hälltorpskolans verksamhet kunna vara en möjlig åtgärd.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnad kommer tas fram i samband med att utredning sker och hanteras inom ramen för ordinarie lokalplaneringsprocess.

6.5.4 Förskolebuss

Utbildningsförvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen utreder möjligheten att införa förskolebuss.

Motivering

Förskolan är en social och kulturell mötesplats som ska främja barnens förståelse för värdet av mångfald. Ur ett interkulturellt synsätt, som är i linje med läroplanens intentioner, ses mångfald som en resurs och positiv utmaning som kan förbättra utbildningen. Det bygger på ömsesidighet och social interaktion, med respekt för varandra och olika kulturer. Interkulturellt perspektiv präglas av jämlikhet och öppenhet för varandras olikheter och behov. Olikheter tas till vara i undervisningen, och utgångspunkten är integration genom olikhet.

En förskolebuss kan ge förskoleverksamheten en unik möjlighet att öka integrationen. Detta genom att främja mötesplatser samt utveckla

lärmiljöerna och på så sätt öka undervisningens kvalitet. En mobil förskoleavdelning kan skapa förutsättningar för homogena barngrupper att möta barn i olika stadsdelar och på så sätt gynna heterogena möten mellan barn.

Samtidigt kan förskolan utveckla utomhuspedagogiken genom att närmiljön blir mer tillgänglig och möjlig att utforska.

Bussarna kan även möjliggöra för kommunen att på ett snabbt sätt kunna möta framtida behov av förskoleplatser på ett mer flexibelt sätt eftersom efterfrågan på platser varierar över tid i de olika stadsdelarna. Bussen skulle då ses som en mobil förskoleavdelning som har möjlighet att förflytta verksamheten till olika närliggande platser som en del i barnens undervisning.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnad kommer tas fram i samband med utredningen.

7. Genomförandeprocess

I det kommande arbetet med genomförande av omorganisationen behöver Utbildningsförvaltningen i samverkan med fackliga företrädare arbeta för att personal på skolor som avvecklas och skolor som ska ta emot elever ges möjlighet att möta förändringen på ett konstruktivt sätt. Detta är av högsta prioritet för att ta tillvara personalens kompetens och skapa goda förutsättningar för elevernas fortsatta lärande, men också för att elever och personal ska känna trygghet i samband med förändringarna.

Vårdnadshavare och elever ska i god tid informeras om hur organisationsförändringarna kommer att genomföras i praktiken. Trygga övergångar för elever mellan olika skolor ska planeras i nära samarbete med respektive verksamhet, lärare, elevhälsa, vårdnadshavare och elever. Hänsyn ska tas till elevens åsikter, utifrån elevens ålder och mognad. Särskild hänsyn ska tas till elever i behov av särskilt stöd.

Risk- och konsekvensanalyser kommer göras i samverkan med fackliga företrädare i de verksamheter som berörs och handlingsplaner kommer upprättas för att hantera befarade risker och konsekvenser.

7.1 Samverkansprojekt med Högskolan Väst

I genomförandet av organisationsförändringen kommer Utbildningsförvaltningen ingå i samverkansprojektet *"Skolorganisering i syfte att motverka skolsegregering"* tillsammans med Barn- och ungdomsvetenskapliga forskningsmiljön vid Högskolan Väst (HV). Projektet är tänkt att pågå i tre år där HV tillsammans med förvaltningen genomför så kallad samverkansforskning utifrån en beprövad modell. En praktknära forskning, där forskare och verksamhet tillsammans formulerar den frågeställning som ska studeras, vilket medför att såväl verksamheten som högskolan kan dra nytta av resultaten. Forskningen är tänkt att vara knuten till de skolor eller några av de skolor som kommer att påverkas av organisationsförändringen. Syftet med samverkansprojektet är att stödja förvaltningen i förändringsarbetet. Det finns olika varianter på hur samverkansforskning kan bedrivas och ramarna för projektet kommer att fastställas under hösten 2020.

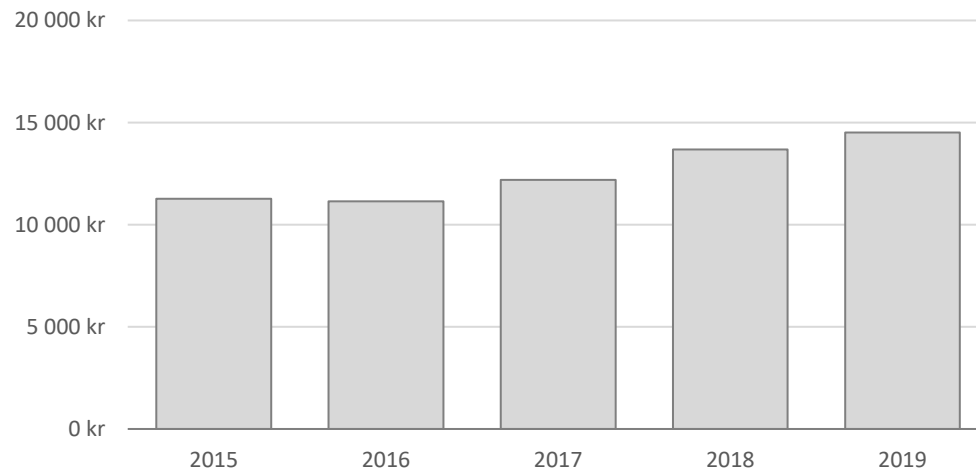
Bilagor

Bilaga 1 – Lokalkostnader i förskola

Bruttokostnad lokaler i kommunal förskola dividerat med antal inskrivna barn i förskola i kommunens egen regi, per kalenderår. Med kalenderår avses ett medelvärde av mätningarna 15 oktober innevarande och närmast föregående år. Avser egen regi. Källa: SCB.

Lokalkostnader i förskola - kr/barn

Källa: Kolada/SCB

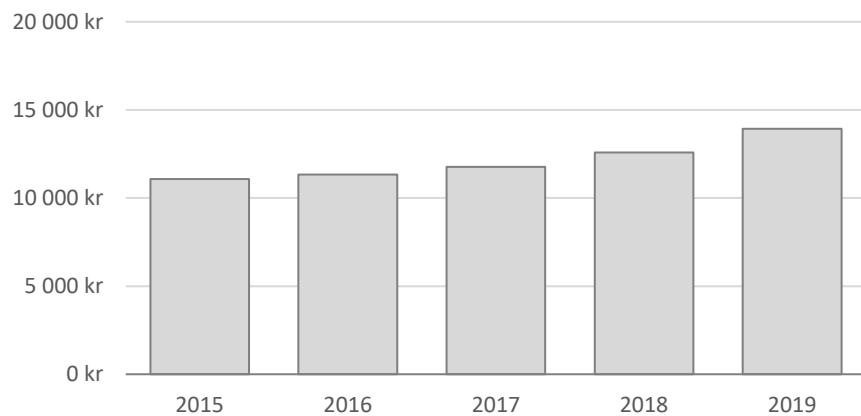

Bilaga 2 – Lokalkostnader i F-9

Lokalkostnad kommunal grundskola F-9 dividerat med antal elever i kommunens grundskola åk F-9 i egen regi. Kostnader för såväl egna som hyrda lokaler, inklusive kostnader för inventarier. Med lokalkostnader avses kostnader för lokaler och inventarier i form av direkta kostnader, fördelade lokalkostnader, externa och interna hyror, driftkostnader för värme, underhåll, städning med mera samt kapitalkostnader för lokaler och de inventarier som inte räknas som lärverktyg. Kostnad för vaktmästare avseende fastighetsskötsel redovisas här. Om lokalerna utnyttjas även för annan verksamhet än skolverksamhet, ska endast de kostnader som avser skolverksamheten redovisas. Kostnader för skolbänkar, möbler, textilier etcetera redovisas som lokal- och inventariestkostnad medan kostnader för till exempel symaskiner och hyvelbänkar med mera anses vara lärverktygskostnader. Elevhemsboende redovisas under Bostadsverksamhet. Uppgiften avser kalenderår, mätt 31 december. Källa: SCB.

Lokalkostnader i F-9 - kr/elev

Källa: Kolada/SCB

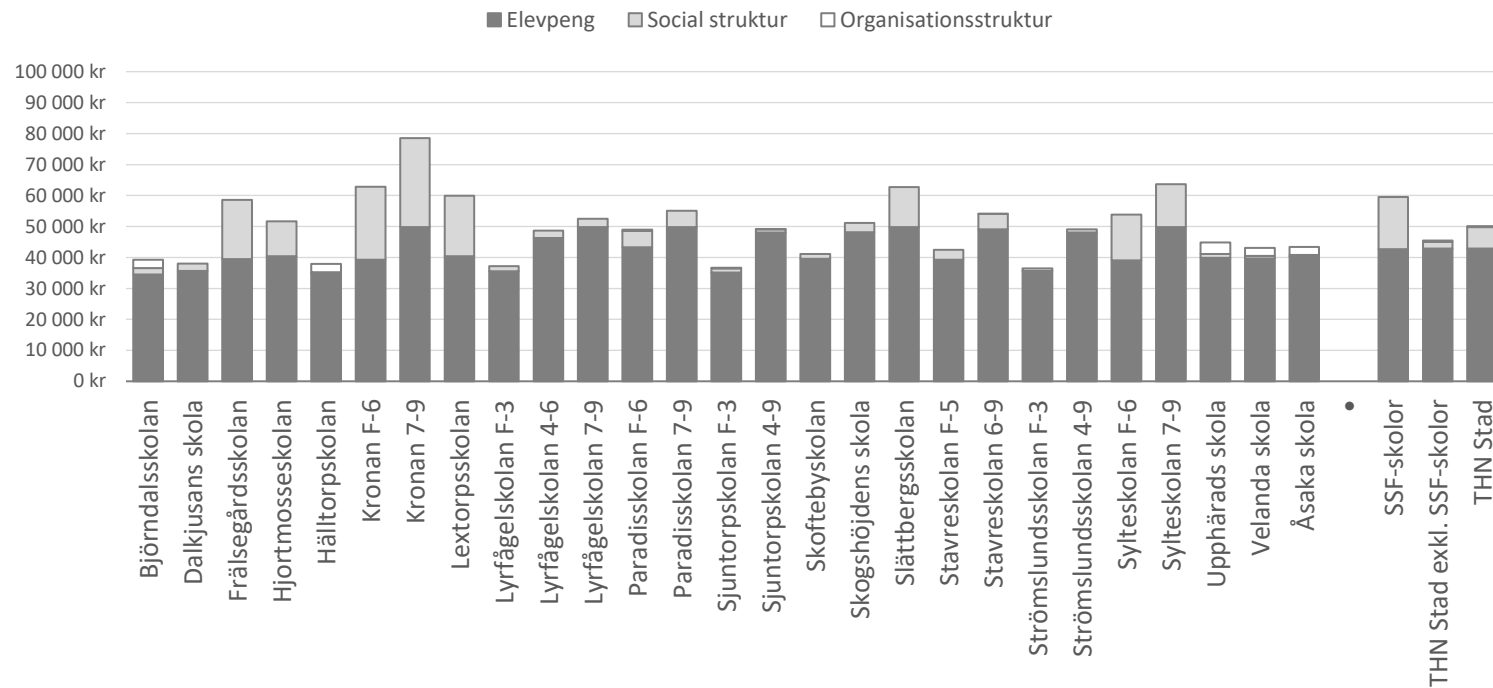

Bilaga 3 – Elevpeng i F-9

Elevpeng i F-9 för 2020 - kr/elev

Källa: Utbildningsförvaltningen

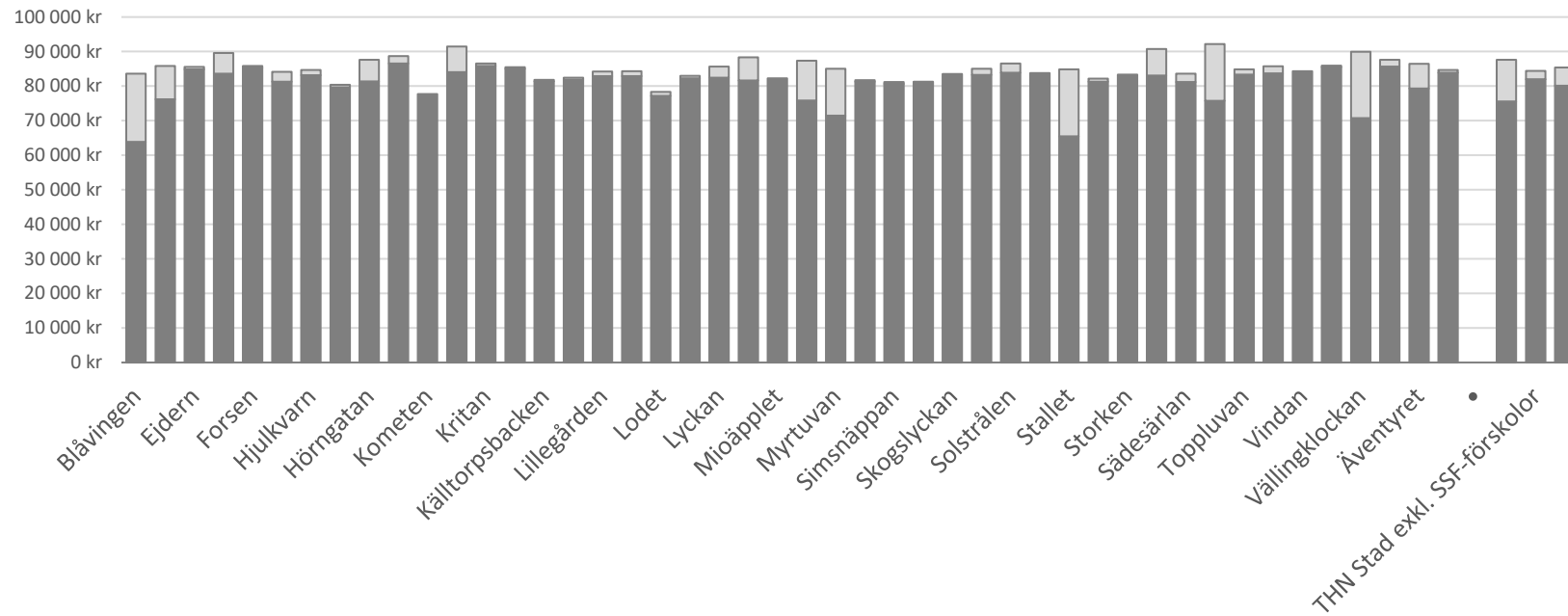

Bilaga 4 – Barnpeng i förskola

Barnpeng i förskola för 2020 - kr/barn

Källa: Utbildningsförvaltningen

■ Barnpeng ■ Social struktur

Bilaga 5 - Befolkningsprognos

Befolkningsprognos enligt nuvarande skolorganisation

Trollhättans Stad, kommunstyrelsens förvaltning, arbetar varje år fram en befolkningsprognos som sträcker sig till 2030. När det gäller åren 2026-2030 finns inga antaganden om bostadsbygganden inlagda i prognosen, vilket däremot finns för åren 2020-2025. I denna utredning, liksom i Utbildningsförvaltningens lokalförsörjningsplan, används därför endast prognosen fram till 2025 som ett underlag.

För samtliga områden och enheter gäller att det är befintlig skolorganisation läsåret 2019/2020 som visas, både för utfall 2019 och för prognos 2025.

Uppgifterna angående antal barn i förskoleålder (1-5 år) har redovisats i samma skolområde som grundskoleelever 6 år tillhör. I områden där det saknas högstadieskola har antalet elever 13-15 år flyttats till den högstadieskola de geografiskt tillhör i nuvarande skolorganisation. Detsamma gäller mellanstadieelever (10-12 år) i de områden där det saknas mellanstadieskola.

2019 utfall - Södra planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Lextorpsskolan F-6	352	61	195	204		460
Skoftebyskolan F-6	194	47	140	137		324
Sylteskolan F-9	262	50	136	119	530	835
Sjuntorpskolan F-9	208	54	127	138	158	477
Upphärads skola F-6	60	13	49	34		96
Velanda skola F-6	94	27	65	64		156
Totalt	1 170	252	712	696	688	2 348

2025 prognos - Södra planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Lextorpsskolan F-6	300	61	196	197		454
Skoftebyskolan F-6	196	43	126	140		309
Sylteskolan F-9	252	45	158	159	555	917
Sjuntorpskolan F-9	184	34	132	139	181	486
Upphärads skola F-6	68	12	33	40		85
Velanda skola F-6	108	20	66	67		153
Totalt	1 108	215	711	742	736	2 404

I Sylteskolan 13-15 år ingår personer från Lextorp, Skoftebyn och Velanda.

I Sjuntorpskolan 13-15 år ingår personer från Upphärad.

2019 utfall - Centrala planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Frälsegårdsskolan F-6	261	59	128	116		303
Kronan F-9	257	67	178	156	282	683
Hjortmosseskolan F-6	497	87	246	257		590
Slättbergsskolan 7-9					261	261
Totalt	1 015	213	552	529	543	1 837

2025 prognos - Centrala planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Frälsegårdsskolan F-6	207	37	139	164		340
Kronan F-9	215	33	150	154	318	655
Hjortmosseskolan F-6	729	128	339	302		769
Slättbergsskolan 7-9					294	294
Totalt	1 151	198	628	620	612	2 058

I Kronan 13-15 år ingår personer från Frälsegården.

Hjortmosseskolan och Slättbergsskolan omfattar samma upptagningsområde men olika åldrar. I området ingår både Hjortmossen och Karlstorp.

2019 utfall - Västra planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Björndalsskolan F-3	143	26	114			140
Paradisskolan 4-9				105	118	223
Dalkjusans skola F-3	159	47	138			185
Skogshöjdens skola 4-9				130	137	267
Hälltorpskolan F-3	125	13	56			69
Strömslundsskolan F-9	187	37	113	176	167	493
Totalt	614	123	421	411	422	1 377

2025 prognos - Västra planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Björndalsskolan F-3	167	32	106			138
Paradisskolan 4-9				114	132	246
Dalkjusans skola F-3	160	22	105			127
Skogshöjdens skola 4-9				128	145	273
Hälltorpskolan F-3	156	34	101			135
Strömslundsskolan F-9	174	38	127	187	173	525
Totalt	657	126	439	429	450	1 444

Enligt nämndsbeslut ska Björndalsskolan omfatta årskurs F-2 och Paradisskolan årskurs 3-9. I ovanstående tabeller visas dock Björndalsskolan F-3 och Paradisskolan 4-9 så att Västra planeringsområdets totala antal personer i respektive åldersgrupp ska stämma. Björndalsskolan och Paradisskolan omfattar samma upptagningsområde men olika åldrar. Dalkjusans skola och Skogshöjdens skola omfattar samma upptagningsområde men olika åldrar. I Strömslundsskolan 10-12 år och 13-15 år ingår personer från Hälltorp.

2019 utfall - Östra planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Åsaka skola F-6	111	15	82	72		169
Lyrfågelskolan F-9	417	98	292	304	348	1 042
Stavreskolan F-9	247	47	132	151	156	486
Totalt	775	160	506	527	504	1 697

2025 prognos - Östra planeringsområdet	1-5 år	6 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	Summa 6-15 år
Åsaka skola F-6	109	26	67	61		154
Lyrfågelskolan F-9	350	74	274	264	366	978
Stavreskolan F-9	273	52	162	147	135	496
Totalt	732	152	503	472	501	1 628

I Åsaka skola 1-5 år, 6 år, 7-9 år och 10-12 år ingår personer från Norra Björke.

I Lyrfågelskolan 13-15 år ingår personer från Åsaka och Norra Björke.

Bilaga 6 – Kunskapsresultat åk 9⁸⁴

Meritvärdet beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg och för 17 ämnen för elever som läst moderna språk som språkval (från och med 2014/15). Elevens betyg omvandlas till betygsvärdena (E=10, D=12.5, C=15, B=17.5 och A=20 samt tidigare G=10, VG=15 och MVG=20) och de bästa 16 ämnena summeras, har eleven godkänt betyg i modernt språk som språkval är det ett 17:e ämne i meritvärdet (från och med 2014/15). Det högsta möjliga meritvärdet för elever som läst 17 ämnen är 340 och för elever som läst 16 ämnen 320. Även om eleven fått betyg i färre ämnen än 16 kan betyget i moderna språk som språkval läggas till meritvärdet, men då kan eleven inte komma upp i det maximala meritvärdet 340 poäng. Lägsta möjliga värde är 0, dvs. ej godkänt betyg F, underlag saknas (-) eller anpassad studiegång i alla ämnen.

Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått lägst betyg E (tidigare G) i minst ett ämne, meritvärde 10. Elevernas sammanlagda meritvärde divideras med antal elever som fått lägst betyg E (tidigare G) i minst ett ämne. Elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen, dvs elever som saknar godkänt slutbetyg, ingår ej.

Meritvärde	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Samtliga elever											
THN Stad	199,4	195,5	204,5	206,7	204,4	203,4	212	222,7	219,9	220,3	218,9
THN Stad - Flickor	213,5	199,0	219,2	219,0	216,2	207,6	220,6	232,4	235,0	233,7	228,8
THN Stad - Pojkar	186,1	192,1	190,1	194,6	190,1	199,6	202,4	214,7	205,8	205,7	208,5
Riket	209,6	208,8	210,6	211,4	213,1	214,8	224,7	224,1	223,5	228,7	229,8

Föräldrars utbildningsnivå											
THN Stad - Förgymnasial eller gymnasial utbildning							196,2	202,9	204,2	197,3	187,7
THN Stad - Eftergymnasial utbildning	225,3	214,3	229,0	228,1	230,5	229,1	235,3	247,6	253,7	247,5	246,7

Bakgrund											
THN Stad - Svensk bakgrund	206,6	199,6	209,6	218,3	221,7	218,2	228,6	235,8	244,4	238,7	241,1
THN Stad - Utländsk bakgrund - född i Sverige	189,0	199,4	202,3	201,6	198,4	208,3	222,2	232,8	223,2	221,7	204,9
THN Stad - Utländsk bakgrund - född utomlands	146,5	151,0	166,0	146,5	137,1	144,8	163,0	179,1	175,1	169,3	172,4

Uppdelat på elever som läser svenska (Sv) resp. Svenska som andraspråk (Sva) inom Trollhättans Stad⁸⁵											
Sv - elever							228,7	238,0	240,0	240,6	241,9
Sv - Flickor							242,2	251,7	252,5	251,2	255,9
Sv - Pojkar							213,3	226,8	227,6	227,1	227,5
Sva - elever							161,2	180,7	151,3	165,3	160,9
Sva - Flickor							165,6	179,2	168,9	167,1	161,9
Sva - Pojkar							157,0	181,9	137,4	164,2	159,8

Skola											
Kronan	140,7	141,5	177,4	155,8	138,7	149,8	195,1	191,1	180,0	159,2	150,1
Lyrfågelskolan	210,6	203,1	226,8	212,3	210,5	213,9	231,7	226,2	234,1	228,9	241,5
Paradisskolan	219,3	214,9	214,7	226,1	235,8	220,5	218,7	230,9	243,1	251,2	249,9
Sjuntorpskolan	194,4	186,0	186,4	229,0	229,8	222,4	218,3	240,1	215,5	228,6	230,5
Skogshöjdens skola	222,1	214,7	219,0	227,5	239,2	230,7	200,3	247,6	243,8	263,5	242,7
Slättbergsskolan	189,0	193,0	190,2	212,8	217,1	190,7	202,9	247,0	231,5	207,5	167,8
Stavreskolan	224,1	209,0	210,5	201,5	222,8	214,1	227,9	233,3	220,0	229,4	220,0
Strömlundsskolan	211,1	193,4	215,0	221,6	209,2	211,5	210,7	220,7	240,3	251,6	251,5
Sylteskolan	175,9	188,2	191,7	184,5	196,5	183,3	183,3	203,0	183,4	189,0	199,9

⁸⁴ Skolverket - Sveriges officiella statistik om skolväsende och barnomsorg

⁸⁵ Utbildningsförvaltningen, *Meritvärde över tid*.

Andel elever som är behöriga att söka till yrkesprogram. För att en elev ska vara behörig krävs godkänt betyg (A-E) i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik samt i 5 ytterligare ämnen, totalt 8 ämnen. Andelen beräknas av de elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår). Elever som ej fått betyg enligt det mål och kunskapsrelaterade betygssystemet ingår ej.

Andel (%) behöriga till gymnasieskolan	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Samtliga elever											
THN Stad	84,8	81,6	82,6	80,6	77,9	78	76,7	82,9	78,5	79,1	81,8
THN Stad - Flickor	89	80	85,6	83,6	80,5	75,8	78,3	81,9	80,6	81,1	81
THN Stad - Pojkar	81	83	79,4	77,8	74,8	79,9	75	83,7	76,6	77	82,6
Riket	88,8	88,2	87,7	87,5	87,6	86,9	85,6	83,1	82,5	84,4	84,3

Föräldrars utbildningsnivå											
THN Stad - Förgymnasial eller gymnasial utbildning	80,4	75,2	74,3	71,6	70,4	72,6	71,2	78,9	73,3	70,3	69,2
THN Stad - Eftergymnasial utbildning	93,1	90,4	92,6	92,2	88,9	89,0	87,3	94,3	94,1	92,0	94,3

Bakgrund											
THN Stad - Svensk bakgrund	89,1	86,7	87,4	89,2	91,0	87,5	89,0	93,8	92,9	89,4	92,8
THN Stad - Utländsk bakgrund - född i Sverige	79,5	80,9	78,4	77,3	70,6	77,1	79,5	88,9	83,1	81,1	79,8
THN Stad - Utländsk bakgrund - född utomlands	52,6	37,3	50,0	36,0	28,9	44,6	44,6	54,5	51,0	51,6	55,9

Uppdelat på elever som läser svenska (Sv) resp. Svenska som andraspråk (Sva) inom Trollhättans Stad ⁸⁶											
Sv - elever							91,0	94,4	92,1	89,5	93,6
Sv - Flickor							93,0	93,5	91,8	90,9	95,1
Sv - Pojkar							88,8	94,7	92,3	87,6	92,1
Sva - elever							50,3	51,7	40,8	53,0	52,3
Sva - Flickor							47,8	49,2	44,3	47,1	46,7
Sva - Pojkar							52,6	55,4	38,4	56,6	58,3

Skola											
Kronan	44,8	35,7	51,9	42,2	26,9	45,5	51,9	48,1	30,0	34,0	34,7
Lyrfågelskolan	91,2	85,8	91,9	84,8	90,3	83,5	94,0	92,3	86,4	89,0	97,6
Paradisskolan	93,3	88,8	85,2	88,3	93,7	88,1	76,1	85,0	92,2	93,0	88,8
Sjuntorpskolan	88,0	84,1	83,3	93,4	91,7	92,3	78,0	93,2	88,5	96,1	95,1
Skogshöjdens skola	95,8	87,5	93,0	89,7	96,9	87,1	66,6	86,4	89,5	97,4	89,2
Slättbergsskolan	79,0	85,3	73,7	95,8	81,3	70,7	69,3	97,8	89,6	66,0	61,1
Stavreskolan	97,1	89,9	88,9	74,4	93,0	88,7	90,1	96,3	85,5	81,8	86,9
Strömslundsskolan	92,0	95,8	94,8	93,8	91,8	89,6	89,6	84,8	89,2	94,2	96,2
Sylteskolan	75,5	71,1	75,8	69,9	76,7	59,6	55,7	73,5	62,1	68,6	73,5

⁸⁶ Utbildningsförvaltningen, *Andel behöriga till gymnasieskolan över tid.*

Bilaga 7 - Kunskapsresultat åk 6⁸⁷

Andel elever med godkänt betyg (A-E) i alla ämnen som respektive elev enligt uppgift har eller ska ha läst. Andelen beräknas utifrån elever med betyg A-F, streck eller anpassad studiegång. För elever som har fått ämnesövergripande undervisning i NO- och/eller SO-ämnena med blockbetyg, ingår det som ett betyg.

Andel (%) elever som uppnått betyg A-E i alla ämnen	2017	2018	2019
---	------	------	------

Samtliga elever			
THN Stad	67,3	66	68
Riket	73,9	77,1	77,7

Skola			
Fräsegårdsskolan	34,6	29,2	31,6
Hjortmosseskolan	33,3	28,6	58,2
Kronan	34,6	3,3	13,5
Lextorpsskolan	35,6	18,9	45,5
Lyrfågelskolan	92,7	84,7	82,4
Paradisskolan	80,4	80,7	77
Sjuntorpskolan	77,4	82,2	87,1
Skoftebyskolan	83,3	92,6	68
Skogshöjdens skola	66,7	75,5	79,1
Stavreskolan	83,6	78,9	65,3
Strömslundsskolan	89,4	93,6	96,4
Sylteskolan	54,5	59	61,8
Upphärads skola	77,8	57,1	70
Velanda skola	75	66,7	64,7
Åsaka skola	85,7	85	88

⁸⁷ Skolverket - Sveriges officiella statistik om skolväsende och barnomsorg. Fall där resultat maskeras av Skolverket ersätts med statistik från Utbildningsförvaltningen.

Bilaga 8 - Elevintervju

Avgränsning

Intervjun genomfördes med 48 elever på åtta av stadens nio 7-9 skolor, fördelat över 9 grupper. Skolorna valdes ut då det fanns ett större antal elever inskrivna som gjort ett aktivt skolval och därmed lämnat den skolan eleven var inskriven på från förskoleklass utifrån upptagningsområde. Eleverna har olika socioekonomisk bakgrund. Samtliga elever deltog i intervjun av eget intresse. Intervjuerna genomfördes i grupp och varade i de flesta fall i närmare en timme. Samtliga elever uppgav vid intervjun att alla elever har möjlighet att göra ett aktivt skolval.

Deltagarstatistik

Könsfördelning		Födelse land		Ålder		Härkomst	
Pojkar	Flickor	Sverige	Utlandet	Medel	Median	Svensk	Utländsk
20	28	36	12	14	14	6	42

Hemspråk	Svenska	Somaliska	Dari	Persiska	Serbo-kroatiska	Albanska	Arabiska
Antal	8	12	3	2	8	2	13

Frågeställning

Vilken/vilka är de främsta orsakerna till att eleven valt att göra ett aktivt skolval?

Vilken/vilka är de främsta orsakerna till att eleven valde nuvarande skolenhet som denne är inskriven på?

Resultat

I följande avsnitt redovisas de främsta orsakerna till att de tillfrågade eleverna valt att göra ett aktivt skolval. I övrigt fördes ett resonemang med eleverna om hur de uppfattat sitt skolbyte utifrån ett socialt perspektiv och sin nya sociala kontext. Respondenternas vanligaste svar uppställs utan inbördes rangordning.

En uppfattning bland de tillfrågade eleverna är att det bland elever och eller vårdnadshavare anses finnas "bättre" skolor i staden som kännetecknas av exempelvis bättre undervisning, bättre studiero och bättre lärare. I vissa fall har eleverna sökt sig till någon av de specifika profilskolorna. Några av eleverna angav som skäl att möjligheten att få gå på en helt ny skolenhet var

det som lockade. I något enstaka fall angavs det som skäl att eleven snarare sökte från en annan skola. När det gäller de främsta orsakerna till att valet föll på nuvarande specifika skolenhet, utgörs de av följande:

- Ryktet om skolan var positivt
- Har haft vårdnadshavare, syskon och/eller annan anhörig som gått på skolan tidigare
- Hade kompisar som gick på skolan innan eleven sökte
- Sökte tillsammans med andra kompisar
- Vårdnadshavare fick välja

Analys

Intervjuerna visar att det överlag finns en klar uppfattning bland de tillfrågade eleverna om vilka skolor det finns störst möjlighet att lyckas på.

Vårdnadshavare och andra anhörigas bild förefaller spela roll vid val av skola bland de tillfrågade eleverna. Det finns elever som söker sig till skolan för att träffa fler elever med annan bakgrund men det finns också elever som söker sig till en annan skola där det finns elever med liknande bakgrund som en själv. Eleverna som gjort ett aktivt skolval har i en del fall sökt sig bort från nuvarande skolenhet men i de flesta fall uppger eleverna att man sökt sig till en skolenhet för att ha större möjligheter att lyckas. Inte sällan nämns brister i arbets- och skolmiljön på den skola eleven varit inskriven på tidigare som en bidragande faktor och motiv till beslutet. Flera av respondenterna uppger att fördelen med den nya skolan är att det upplevs vara "bättre" lärare.

De tillfrågade eleverna upplever att skolbytet utifrån en social kontext har gått bra och att upplevelsen är att de överlag har kommit tillrätta i det nya sociala sammanhanget och till exempel har nya kompisar. Överlag är elevernas upplevelse att när skolbytet skett tidigt under skolgången eller i samband med ett naturligt stadibyte, exempel inför åk 7, har det upplevts vara lättare att "komma in i" det nya sociala sammanhanget då det inför åk 7 i de flesta fall är nya klasskonstellationer.

I intervjuerna framkommer också de stora kostnader som medföljer för enskilda familjer som väljer att göra ett aktivt skolval i Trollhättan, då de får bekosta transporterna själva. Flertalet av eleverna uppgav att nuvarande kommunikationer mellan de södra och centrala planeringsområdena är omständliga och för de flesta elever innebär en resa från södra och centrala planeringsområdena till en skola på västra planeringsområdet inte sällan en restid på ca 40-45 minuter och vanligtvis minst ett byte.